

**ЭРҮҮЛ МЭНД СПОРТЫН ЯАМНЫ ХАРЬЯА
ЗООНОЗЫН ӨВЧИН СУДЛАЛЫН
ҮНДЭСНИЙ ТӨВ**

**ЗООНОЗЫН ӨВЧНИЙ 2015 ОНЫ
СТАТИСТИК ЭМХТГЭЛ
№ 11**

**Улаанбаатар хот
2016 он**

Ерөнхий редактор

Н.Цогбадрах Анагаах ухааны доктор

Хянан тохиолдуулсан

Д.Цэрэнноров Биологи ухааны доктор

Эргэн мэдээллийг эмхтгэсэн

Х.Бурмаа НЭМ магистр, докторант

П.Алтангэрэл Бизнесийн удирдлагын магистр

Хэвлэлийн эхийг бэлтгэсэн

Б.Лхагвасүрэн Мэдээлийн технологи мэргэжилтэн

Эргэн мэдээлийг бэлтгэсэн:

1. Х. Бурмаа. Монгол улсын үндсэн үзүүлэлт , Дэлхий дахин дахь зоонозын өвчний тархалт
2. П.Алтангэрэл Хүний нөөцийн мэдээлэл
3. Ц.Ганхуяг Тарваган тахлын байгалийн голомт, эрт сэрэмжлүүлэх хариу арга хэмжээ
4. Ц.Баяр Галзуу, өвчний мэдээлэл, дархлаажуулалтын үйл ажиллагаа
5. Б.Оюунбат Мэрэгчийн дуудлага, Шувууны томуу өвчний мэдээлэл
6. Ж.Батцэцэг Хачгаар дамжих халдварт өвчний мэдээлэл
7. Х.Бурмаа, П.Алтангэрэл Боом, Холер, Хумхаа өвчний мэдээлэл
8. Д.Ганболд Лавлагаа лабораторийн үзүүлэлт
9. Б.Хажидмаа Биобүтээгдэхүүний 2014 оны үйлдвэрлэл
- 10.Г.Ганбилэг, Эрсдэлийн үеийн харилцаа холбоо
- 11.Ц.Отгонцэцэг, М.Байгалмаа Эрүүл мэндийн сургалт сурталчилгаа,
- 12.З.Ууганцэцэг Санхүүгийн тайлан

ӨМНӨХ ҮГ

Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв (ЗӨСҮТ)-ийн статистик мэдээллийн асуудал хариуцсан нэгжээс ЗӨСҮТ болон аймаг, нийслэлийн Зоонозын өвчин судлалын төв (ЗӨСТ)-ийн албан ёсны статистик мэдээ, тайланд үндэслэн зоонозын өвчний статистик үзүүлэлтүүдийг сүүлийн 5 жилийн үзүүлэлттэй харьцуулсан эмхтгэлийг 2005 оноос жил бүр эрхлэн гаргаж ээлжит 11 дугаарыг та бүхэнд толилуулж байна.

Энэхүү эмхтгэлийг эрүүл мэндийн байгууллагуудын шийдвэр гаргагчид болон эмч, мэргэжилтэн, ажилтнуудыг үнэн бодит, баталгаатай мэдээллээр хангах зорилгоор эмхэтгэн гаргаж байгаа бөгөөд зоонозыг өвчний эрсдлийг үнэлж хариу арга хэмжээг оновчтой зохион байгуулах, эрдэм шинжилгээ, судалгааны нотолгоо болгон ашиглах зэрэгт дэмжлэг үзүүлэх ач холбогдолтой.

Статистикийн үзүүлэлт, мэдээллийг Эрүүл мэндийн статистик үзүүлэлтийн стандарт, журам, хэм хэмжээнд нийцүүлэн гаргаж байгаа ба мэдээллийн цар хүрээг өргөжүүлэх, сайжруулах ажлыг жил бүр хийж байна.

Энэ удаагийн эмхтгэл нь нийт 7 бүлэг 69 хүснэгт, 73 зургаар илэрхийлэгдсэн Зоонозын өвчний статистик мэдээллийг агуулсан ба мэдээллийг ЗӨСҮТ-ийн мэргэжлийн алба, тасгийн ажилтнууд нэгтгэн гаргасан.

Зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн сэжигтэй дуудлага, батлагдсан тохиолдлын тоо төдийлөн буурахгүй байгаа ба зарим өвчний хувьд сүүлийн жилүүдэд өссөн үзүүлэлттэй байна. 2015 онд нийт Хүлээн авсан дуудлагын тоо, батлагдсан тохиолдолын тоо өмнөх 5 жилээс 1,7 дахин өссөн ба нийт дуудлага болон батлагдсан тохиолдлын дотор хачигт риккетсиоз 66,5%-ийг эзэлж байна.

Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн хувьд 10,000 хүн амд 0,6 тохиолдол ноогдож байна.

Зоонозын өвчний статистик мэдээллийн эмхтгэлийн агуулга, бүтцийн талаарх санал, санаачлагыг бид хүлээн авч үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэн ажиллах болно.

Манай хаягаар хандан хамтран ажиллана гэдэгт итгэлтэй байна.

ЗООНОЗЫН ӨВЧИН СУДЛАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН ЗАХИРАЛ

АНАГААХ УХААНЫ ДОКТОР Н.ЦОГБАДРАХ

ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ

ДЭМБ- Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага

ЗӨСҮТ- Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв

ЭМСЯ- Эрүүл мэнд, спортын яам

БОНХАЖЯ- Байгал орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын яам

ХААИС- Хөдөө аж ахуй их сургууль

ТӨҮГ- Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар

ОХУ- Оросын холбооны улс

СХД-Сонгинохайрхан дүүрэг

БГД-Баянгол дүүрэг

ХУД-Хан-Уул дүүрэг

ЧД-Чингэлтэй дүүрэг

СБД-Сүхбаатар дүүрэг

БЗД-Баянзүрх дүүрэг

ЗӨСТ-Зоонозын өвчин судлалын төв

ГАРЧИГ

ӨМНӨХ ҮГ	2
ТОВЧИЛСОН ҮГИЙН ЖАГСААЛТ	3
ГАРЧИГ	4
ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ	5
ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ	6
БҮЛЭГ 1. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ	7
1.1 Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэр	7
1.2 Монгол улсын хүн ам	8
1.3 Монгол улсын малын тоо	9
1.4 Зоонозын өвчин судлалын байгууллагын хүний нөөц	10
БҮЛЭГ 2. ЗООНОЗЫН ӨВЧНИЙ МЭДЭЭЛЭЛ	11
2.1 Зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн үзүүлэлтүүд	11
2.1.1 Нийслэлийн хэмжээнд хүлээн авсан мэрэгч амьтдын дуудлага	11
2.1.2 Зоонозын хүний өвчлөлийн байдал /2000-2015/	13
2.2 Тарваган тахал	14
2.2.1 Тарваган тахал өвчний хүний өвчлөл	16
2.3 БООМ	17
2.3.1 Мал амьтаны боом өвчний гаралт	18
2.3.2 Хүний боом өвчний тохиолдол	18
2.3.3. Боомын хүний өвчлөлийн үзүүлэлт	19
2.4. ХАЧИГТ ХАЛДВАР	21
2.4.1. Хачигт риккетсиоз өвчний хүний өвчлөл	23
2.4.2. Хачигт энцефалит өвчний хүний өвчлөл	25
2.4.3. Хачигт боррелиоз өвчний хүний өвчлөл	27
2.5 ГАЛЗУУ	28
2.6 ХУМХАА	30
2.7 ХОЛЕР	32
2.8 ШУВУУНЫ ТОМУУ	33
2.9 ДАРХЛААЖУУЛАЛТ	34
2.10 ТАНДАЛТ СУДАЛГАА	36
ЛАБОРАТОРИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ	40
БҮЛЭГ 3. АРИУТГАЛ ХАЛДВАРГҮЙТГЭЛ, БИОҮЙЛДВЭРЛЭЛ	42
Ариутгалын үзүүлэлт	42
Биоүйлдвэрлэл	42
Бүлэг 4 ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭ, СУРГАЛТ, СУРТАЛЧИЛГАА	56
4.1 ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭ	56
4.2 ДАДЛАГАЖИХ СУРГУУЛИЛТ	59
БҮЛЭГ 5. САНХҮҮ	63
Ашигласан материал:	64

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1	Аймаг, сумын нутаг, дэвсгэр байгуулагдсан оноор	8
Хүснэгт 2	Монгол улсын хүн ам аймгаар 2010-2015 он	9
Хүснэгт 3	Монгол улсын малын тоо аймгаар 2011-2015 он	10
Хүснэгт 4	Хүний нөөцийн тоон үзүүлэлт /2015/	11
Хүснэгт 5	Нийслэлийн хэмжээнд хүлээн авсан мэрэгч амьтдын дуудлага	12
Хүснэгт 6	Зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн сэжигтэй дуудлагынхарьцуулсан үзүүлэлт /2010-2015 он/	14
Хүснэгт 7	Зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн батлагдсан тохиолдолын харьцуулсан үзүүлэлт /2010-2015/	15
Хүснэгт 8	Тарваган тахал өвчний хүний өвчлөл, нас баралтын түвшин	18
Хүснэгт 9	2016 оны тарваган тахлын аюулын зэрэглэл	18
Хүснэгт 10	Боом өвчний хүний өвчлөлийн сэжигтэй дуудлага	20
Хүснэгт 11	Боомын хүний өвчлөл, нас баралтын түвшин	21
Хүснэгт 12	Халдварт өвчнөөр өвчилсөн мал, амьтан	22
Хүснэгт 13	Хачигт риккетсиоз өвчний хүний өвчлөл, нас баралтын түвшин	25
Хүснэгт 14	Хачигт энцефалит өвчний хүний өвчлөл, нас баралтын түвшин	27
Хүснэгт 15	Хачигт боррелиоз өвчний хүний өвчлөл, нас баралтын түвшин	29
Хүснэгт 16	Галзуу өвчний өвчлөл, нас баралт /10,000/	31
Хүснэгт 17	Хумхаа өвчний өвчлөл нас баралтын түвшин	33
Хүснэгт 18	Холер өвчний өвчлөл нас баралтын түвшин	34
Хүснэгт 19	ДЭМБ-д мэдээлэгдсэн томуугийн А (H5N1) вирүсийн халдварын хүний өвчлөлийн тохиолдол, нас баралт, бодит тоогоор, 2003 – 2015.12.31	35
Хүснэгт 20	Тэжээвэр болон зэрлэг шувуудын өвчлөл	36
Хүснэгт 21	Зоонозынхалдвартөвчнийэсрэгдархлаажуулахбэлдмэлийн төлөвлөлт,нийлүүлэлт,2015он	37
Хүснэгт 22	Вакцинд хамрагдсан байдал	38
Хүснэгт 23	Зоонозын өвчний вакцин, ийлдсийн орлого, зарлага, нөөц	39
Хүснэгт 24	2015 оны тарваган тахал түүнтэй хам тохиолдох өвчний байгалийн голомт хяналтын шинжилгээний дүн	40
Хүснэгт 25	Лабораторийн оношилгоо төрлөөр	45
Хүснэгт 26	2015 оны ариутгал, халдваргүйтгэлийн үзүүлэлт	
Хүснэгт 27	2015 онд ЗӨСТөвүүдэд нийлүүлсэн бүтээгдэхүүний нэр төрөл, сери, хэмжээ	47
Хүснэгт 69	Санхүүгийн тайлан /маягтаар/	69

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1	Хүлээн авсан дуудлага, батлагдсан тохиолдолын үзүүлэлт	12
Зураг 2	Хүлээн авсан дуудлага, батлагдсан тохиолдол өвчин тус бүрээр	13
Зураг 3	Зоонозын өвчнийхүний өвчлөлийн байдал /2000-2015/	15
Зураг 4	Дэлхийн тарваган тахлын өвчлөл	16
Зураг 5	Тарваган тахал өвчний тархалт 2015 он	16
Зураг 6	Тарваган тахлын өвчлөл нас баралтын олон жилийн үзүүлэлт	17
Зураг 7	Дэлхий дахин дахь боом өвчний тархалт	19
Зураг 8	Мал амьтаны боом өвчний гаралт тархалт	19
Зураг 9	Хүний боом өвчний /	20
Зураг 10	Боомын хүний өвчлөлийн олон жилийн үзүүлэлт	22
Зураг 11	Хачигт халдварын сэжигтэй болон батлагдсан тохиолдол	23
Зураг 12	Хачигт халдварын хүний өвчлөл, нас баралтын үзүүлэлт	23
Зураг 13	Хачгаар дамжих халдварт өвчний тохиолдлын байршил, сумаар	24
Зураг 14	Хачигт риккетсиоз өвчний хүний өвчлөлийн үзүүлэлт /2005-2015/	24
Зураг 15	Хачигт энцефалитын дэлхийн тархалт	26
Зураг 16	Хачигт энцефалит өвчний хүний өвчлөлийн олон жилийн үзүүлэлт /2000-2015/	26
Зураг 17	Хачигт боррелиоз өвчний хүний өвчлөлийн үзүүлэлт /2003-2015/	28
Зураг 18	Хачигт боррелиозын дэлхий дахин дахь тархалт	28
Зураг 19	Боррелиоз өвчнийг дамжуулагч хачгийн улиралын идэвхижил	29
Зураг 20	Галзуу өвчин бүртгэгдсэн улс орнууд	30
Зураг 21	Галзуу өвчний эрсдэлд өртсөн тохиолдлын байршил, сумаар	30
Зураг 22	Галзуугийн эрсдэлд өртсөн тохиолдол нас хүйсээр	31
Зураг 23	Дэлхийн улс орнуудын хумхаа өвчний 2000-2015 оны тохиолдол	32
Зураг 24	2015 онд Монгол улсад хумхаа өвчин зөөвөрлөгдсөн зураглал	32
Зураг 25	Дэлхий улс орнуудад Холер өвчний тархалт /2010-2014/	34
Зураг 26	2015онд тандалт судалгаа хийсэн аймаг, сумаар	43
Зураг 27	Лабораторийн тусламж үйлчилгээ	44
Зураг 28	Биоүйлдвэрлэлийн харьцуулсан үзүүлэлт	46
Зураг 29	Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал ОУ ЭШХ	61
Зураг 30	Вирүс судлалын тулгамдсан асуудал 15 бага хурал	61
Зураг 31-34	Хэнтий аймгийн ЭШХ ЗХӨвчний өнөөгийн төлөв байдал тэмцэх арга зам	62
Зураг 35-36	Зоонозын өвчний тархвар судлал, биотехнологи, микробиологийн тулгамдсан асуудлууд хурал	62
Зураг 37	Эрдэм шинжилгээ, судалгааны илтгэл, өгүүлэл, бүтээлийн үзүүлэлт (2010-2015)	63
Зураг 38-40	ЗӨСҮТ-өөс 2015 онд туурвисан бүтээлүүд	63
Зураг 41-45	Эмч мэргэжилтэнүүдэд чиглэсэн сургалт	64
Зураг 46-49	Дадлагажих сургуулилт	64
Зураг 50-53	Төвийн бүсийн ЗХӨ үед эрт сэрэмжлүүлэх хариу арга хэмжээ	65
Зураг 54-57	Тарваган тахал өвчний үед авах хариу арга хэмжээ	65
Зураг 58-59	Үзүүлэх сургууль	65
Зураг 60-63	ОНМХ дамжуулсан мэдээлэл, сэрэмжлүүлэг	66
Зураг 64	Хүн амд чигэлсэн сургалт сурталчилгаа	67
Зураг 65-67	Галзуу өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зурагт хуудас	67
Зураг 68-73	Галзуу өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх санамж /шинээр бэлтгэн гаргасан/	68

БҮЛЭГ 1. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

1.1 Монгол улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэр

Монгол улс нь засаг захиргааны 1 хот 21 аймаг 330 сум, 9 дүүрэгтэй, 1564,1 мянган хавтгай дөрвөлжин км газар нутагтай, говь, хангай, тал хээр, хосолсон жилийн 4 улиралттай эрс тэс уур амьсгалтай. Монгол улсын хэмжээнд Архангай, Баян-Өлгий, Баянхонгор, Говь-Алтай, Дундговь, Завхан, Өвөрхангай, Өмнөговь, Сэлэнгэ, Увс, Ховд, Хөвсгөл, Хэнтий аймгууд, Нийслэлийн Зоонозын өвчин судлалын нийт 14 төвөөр дамжуулан зоонозын халдварт өвчнөөс эрт сэрэмжлүүлэх хариу арга хэмжээ авч Монгол улсын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байна.

Хүснэгт 1. Аймаг, сумын нутаг, дэвсгэр байгуулагдсан оноор

№	Аймаг	Сумын тоо	Байгуулагдсан он	Нутаг дэвсгэр мян, км ²	ЗӨСТөвүүд байгуулагдсан он
1	Архангай	20	1923	55	1967
2	Баян-өлгий	14	1940	46	1964
3	Баянхонгор	21	1941	116	1943
4	Булган	18	1937	49	
5	Говь-Алтай	19	1931	142	1949
6	Дорноговь	15	1931	111	
7	Дорнод	14	1931	123,5	
8	Дундговь	17	1941	78	1991
9	Завхан	24	1923	82	1936
10	Өвөрхангай	21	1931	63	1982
11	Өмнөговь	15	1931	165	1980
12	Сүхбаатар	14	1941	82	
13	Сэлэнгэ	17	1931	42,8	2004
14	Төв	27	1923	81	
15	Увс	19	1931	69	1982
16	Ховд	17	1931	79	1980
17	Хөвсгөл	24	1931	101	1921
18	Хэнтий	22	1923	82	1944
19	Дархан	4	1961	3,2	
20	Эрдэнэт	2	1972	0,8	
21	Улаанбаатар	9	1639	4,7	1931-ЗӨСҮТөв 1982- Багануур ЗӨСТ
22	Говь-Сүмбэр	3	1991	5,5	

Эх сурвалж: Монгол улсын үндэсний статистикийн хороо

1.2 Монгол улсын хүн ам

Монгол Улсын хүн ам 2015 оны эцэст урьдчилсан дүнгээр 3061.6 мянга болж, өмнөх оныхоос 65.6 мянган хүн буюу 2.2 хувиар өсчээ.

Монгол улс 2015 оны жилийн эцсийн байдлаар 3,057,778 хүн амтай байна. Хүн амын төвлөрөл нийслэл Улаанбаатар хотод 1,396.288 буюу хамгийн их бол Говь-Сүмбэр аймагт 16,522 буюу хамгийн бага байна.

Хүснэгт 2. Монгол улсын хүн ам аймгаар 2010-2014 он

Аймаг, бүс	2011	2012	2013	2014	2015
Улсын дүн	2,801,136	2,809,693	2,870,897	2,995,949	3,057,778
Баруун бүс	372,488	365,595	372,609	378,889	384,742
Завхан	70,843	69,672	69,788	69,732	69,916
Говь-Алтай	55,400	54,509	56,208	56,735	56,209
Баян-Өлгий	89,374	88,689	90,878	95,151	100,189
Ховд	82,333	78,449	80,217	81,479	83,517
Увс	74,448	74,276	75,518	75,792	80,763
Хангайн бүс	561,521	558,603	562,300	570,080	573,666
Орхон	89,270	90,367	91,135	94,421	100,731
Өвөрхангай	112,224	110,541	111,824	112,992	112,353
Булган	58,483	58,651	58,888	60,494	60,014
Баянхонгор	83,560	82,439	82,106	83,044	83,936
Архангай	91,469	91,894	92,451	93,086	92,059
Хөвсгөл	126,515	124,711	125,896	126,043	128,159
Төвийн бүс	459,553	457,928	468,328	480,177	482,851
Төв	88,277	87,410	88,399	90,107	90,421
Говь-Сүмбэр	15,056	15,240	15,694	16,058	16,522
Сэлэнгэ	103,698	104,282	105,234	106,212	106,292
Дорноговь	60,450	60,935	62,484	63,808	65,267
Дархан-Уул	93,137	88,875	93,554	99,947	100,939
Өмнөговь	53,887	56,585	58,555	59,694	61,655
Дундговь	45,048	44,601	44,408	44,351	44,429
Зүүн бүс	200,964	200,576	200,636	203,829	205,974
Дорнод	75,036	74,723	74,101	75,194	76,476
Сүхбаатар	55,128	55,648	56,347	57,423	59,034
Хэнтий	70,800	70,205	69,188	71,212	72,609
Улаанбаатар	1,206,610	1,226,991	1,267,024	1,362,974	1,396,288

Эх сурвалж: Монгол улсын үндэсний статистикийн хороо

1.3 Монгол улсын малын тоо

Монгол улс 2015 оны жилийн эцсийн байдлаар 55,957,620 тоо толгой мал бүртгэгджээ. Өвөрхангай аймаг 4,510,986 толгой буюу хамгийн их, Орхон аймаг 119,750 буюу хамгийн бага тоо толгой малтай гэж бүртгэгджээ. 2011-2015 оны малын тоо толгойг аймаг, нийслэл, бүсээр харуулав.

Хүснэгт 3. Монгол улсын малын тоо аймгаар 2011-2015 он

Аймаг, нийсэл, бүс	2011	2012	2013	2014	2015
Улсын дүн	36,335,781	40,920,915	45,144,324	51,982,383	55957620
Баруун бүс	8,525,361	9,670,834	10,832,745	12,410,29	13708843
Завхан	2,006,12	2,279,996	2,539,008	2,895,886	3132880
Говь-Алтай	1,613,335	1,911,049	2,223,191	2,611,11	2921758
Баянөлгий	1,302,786	1,410,607	1,607,08	1,883,61	2021038
Ховд	1,771,287	2,038,486	2,241,324	2,625,577	2905217
Увс	1,831,833	2,030,696	2,225,142	2,561,315	2727950
Хангайн бүс	13,472,385	15,379,51	16,790,693	19,283,8	20480120
Орхон	168,336	184,51	178,956	123,202	119750
Өвөрхангай	2,425,649	2,970,688	3,486,043	4,111,515	4510986
Булган	2,340,806	2,578,616	2,757,185	3,132,786	3223387
Баянхонгор	2,237,774	2,640,831	2,987,064	3,465,864	3771816
Архангай	2,984,307	3,403,192	3,772,266	4,030,944	4457008
Хөвсгөл	3,315,515	3,601,673	3,609,179	4,157,223	4397173
Төвийн бүс	8,448,837	9,463,89	10,604,897	12,288,448	13190316
Төв	2,961,958	3,244,721	3,572,988	4,181,510	4444909
Говь-Сүмбэр	189,651	266,102	272,764	339,438	379477
Сэлэнгэ	1,260,893	1,305,569	1,314,196	1,471,68	1458191
Дорноговь	1,207,381	1,327,93	1,516,371	1,686,793	1799584
Дархан-Уул	256,81	268,369	279,053	324,241	288017
Өмнөговь	1,223,459	1,419,253	1,653,264	1,849,043	2055765
Дундговь	1,348,685	1,671,946	1,996,261	2,435,739	2764373
Зүүн бүс	5,610,277	6,098,221	6,586,9	7,480,454	8174686
Дорнод	1,149,762	1,207,253	1,220,143	1,393,447	1554862
Сүхбаатар	2,081,404	2,280,581	2,491,423	2,818,181	3070254
Хэнтий	2,379,111	2,610,387	2,875,334	3,268,826	3549570
Улаанбаатар	278,919	308,46	329,089	385,364	403655

Эх сурвалж: Монгол улсын үндэсний статистикийн хороо

1.4 Зоонозын өвчин судлалын байгууллагын хүний нөөц

ЗЭСҮТ, аймаг нийслэлийн ЗӨСТ-үүд нь батлагдсан эрх зүйн баримт бичгийн дагуу алба, тасгийн зохион байгуулалттайгаар хүний нөөцийг байршуулан ажиллаж байна. ЗӨС-ийн байгуулагууд 402 эрүүл мэндийн ажилтны батлагдсан орон тоогойгоос 2015 оны байдлаар 379 ажилтан ажиллаж байна.

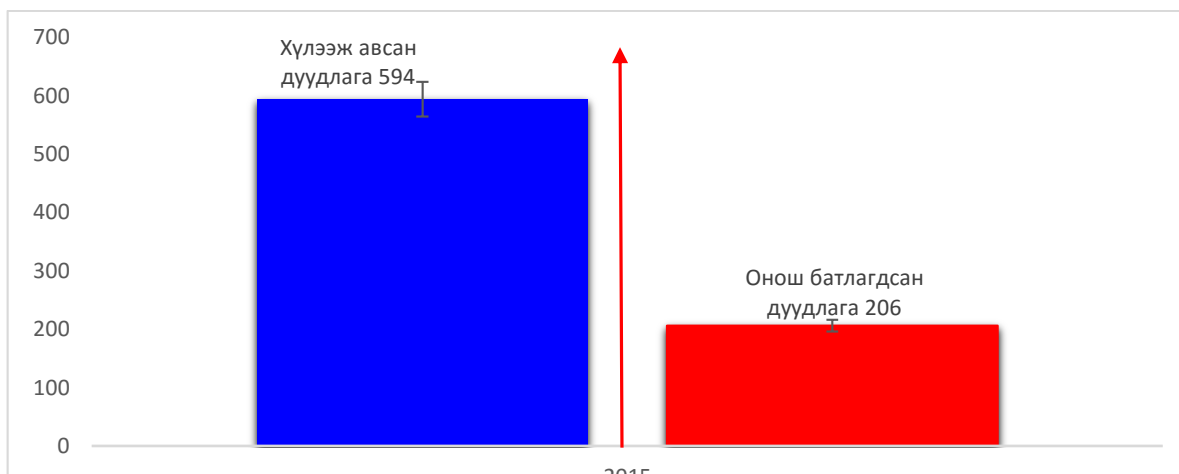
Хүснэгт 4. Хүний нөөцийн тоон үзүүлэлт /2015/

Үзүүлэлт		Архангай	Багануур	Баянелгий	Баянхонгор	Говь-Алтай	Дундговь	Өвөрхангай	Өмнөговь	Сэлэнгэ	Завхан	Увс	Хэнтий	Ховд	Хөвсгөл	ЗЭСҮТөв
Их эмч	Халдвар судлагч	1	1	1		1	0	1	1	0	1		1	1	1	14
	Нян судлагч	2	2	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	11
	Бусад	2		1	1		0.5	1	1	1	1		0		1	6
	Бүгд (1+2+3)	5	3	4	2	3	1.5	4	3	2	3	1	2	2	3	31
Бусад дээд мэргэжил- тэн	Амьтан судлагч	1	1	2	1	1	1	1	1	0	1	1	1	2	1	4
	Шимэгч судлалын	1	1	1	1	1	0.5	1	1	1	1	1	1	2	1	5
	Бусад		1	1	2	1	1	0	1	1	1	2	3	1	2	19
	Бүгд (5+6+7)	2	3	4	4	3	2.5	2	3	2	3	4	5	5	4	28
Бүх дээд мэргэжилтэн		7	6	8	6	6	4	6	6	4	6	5	7	7	7	59
Лаборант	Нян судлалын	2	2	1	2	2	0	0	1	1	2	1	3	2	1	7
	Амьтан судлалын	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0
	Шимэгч судлалын	1	-	1	1	1	-	0	1	1	1	1	1	1	1	1
	Бусад		-	1	1		1	2		-		1	0		1	6
	Бүгд (10+11+12+13)	4	3	4	5	4	2	2	3	2	4	4	4	4	4	14
Бусад мэргэжилтэн	Бага эмч	1	-	1	1	1	-	1	1	0	1	2	1	1	1	4
	Сувилагч	-	-	1			-			0	0			1	1	
	Ариутгагч, автоклавчин	2	2	2	2	2	1	2	1	1	2	2	3	1	3	7
	Голомт хяналтын бага эмч	0	-	4	5	1	-	0	1	-	0	-	2	-	-	-
	Бусад	6	11	9	9	7	3	3	3	3	5	6	11	8	8	19
Бүгд (9+14+15+16+17+18+19)		20	22	29	25	21	10	14	15	10	17	19	28	22	24	103

БҮЛЭГ 2. ЗООНОЗЫН ӨВЧНИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

2.1 Зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн үзүүлэлтүүд

Улсын хэмжээнд 2015 онд зооноз өвчний хүний өвчлөлийн сэжигтэй 594-н (тарваган тахлын 9, боомын 18, хачгаар дамжих халдвар 465, галзуу өвчний сэжигтэй мал амьтанд уруулж ноцуулсан 99, хумхаагийн 2, холерийн 1) дуудлага хүлээн авч, хариу арга хэмжээг зохион байгуулсан. Мөн мэрэгч амьтаны 90 дуудлага хүлээн авч нийт 684-н дуудлаганд хариу арга хэмжээ авч ажилласан.

Зураг 1. Хүлээн авсан дуудлага, батлагдсан тохиолдолын үзүүлэлт

Зоонозын хүний өвчлөлийн сэжигтэй дуудлагыг өвчнөөр ангилан үзэхэд ихэнх хувь буюу 78.2%-ийг хачигт халдварын 0.1% буюу хамгийн бага хувийг холер өвчний дуудлага тус тус эзэлж байна.

2.1.1 Нийслэлийн хэмжээнд хүлээн авсан мэрэгч амьтдын дуудлага

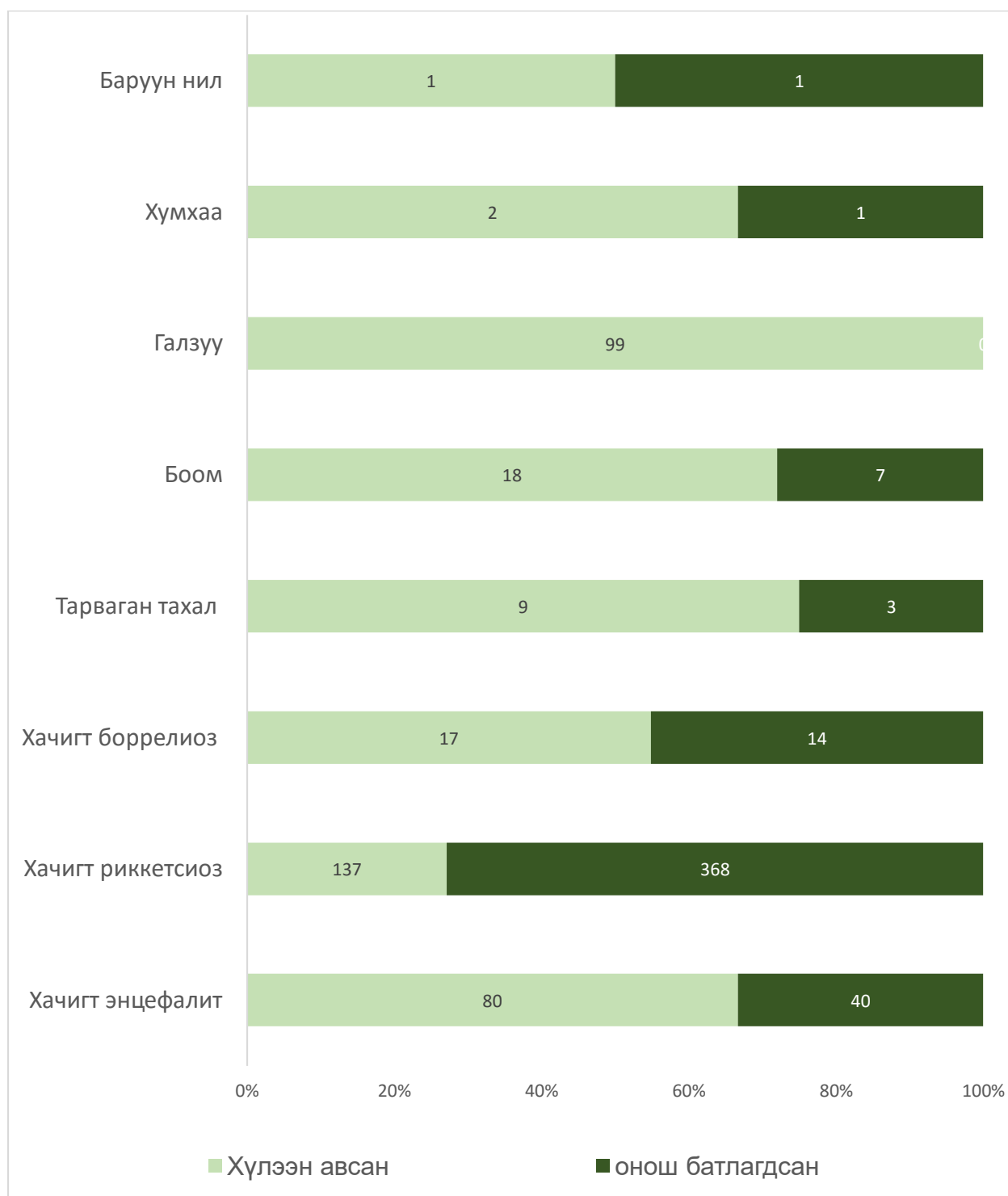
Нийслэлийн хэмжээнд бүртгэгдсэн мэрэгчийн 88 удаагийн дуудлагад шуурхай үйлчилж, СБД, БЗД, СХД, БГД Тосса төв, ХУД, ЧДүүргүүдээс тарваганы тулам 196, тарвага 498, тарваганы бөөр 17, тарваганы мах 29, тарваганы сарвуу 13, тарваганы тархи 3, зэм-2 бор шишүүхэй 4, бөөс 6, бүүрэг 29, хачиг 12 нийт 809 сорьц хүлээн авч бичил харах, нян судлал, ийлдэс судлалын аргаар шинжилж тарваган тахлын холбогдолгүй болохыг тогтоож, холбогдох газруудад хариуг эргэн мэдээлж ажилласан.

Хүснэгт 5 Нийслэлийн хэмжээнд хүлээн авсан мэрэгч амьтдын дуудлага

Үзүүлэлт	2010	2011	2012	2013	2014	Дундаж аж 2010-2014	2015	Өмнөх онтой харьцуулбал	Сүүлийн 5 жилийн дундажтай харьцуулбал
Дуудлагын тоо	52	31	28	49	69	45,8	88	0,7 дахин↑	0,5 дахин ↑
Мэрэгчийн тоо	507	115	113	252	510	299,4	809	0,6 дахин↑	0,3 дахин ↑

2016 ОНД ХҮЛЭЭН АВСАН ДУУДЛАГА, ОНОШ БАТЛАГДСАН

/төрлөөр/

Зураг 2. Хүлээн авсан дуудлага, батлагдсан тохиолдол өвчин тус бүрээр

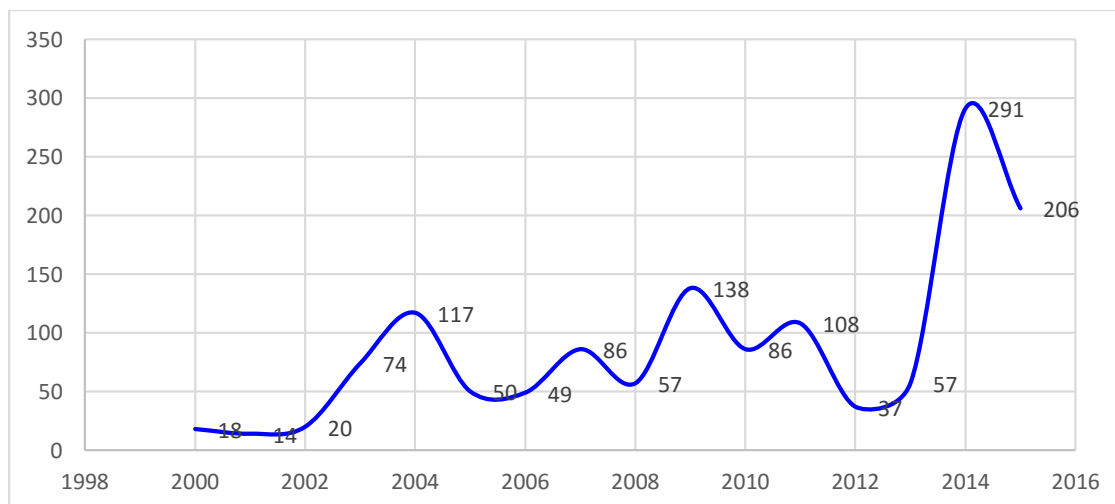
Хүснэгт 6. Зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн сэжигтэй дуудлагын харьцуулсан үзүүлэлт /2010-2015 он/

Өвчний нэр	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2014, 2015 оны харьцуулсан үзүүлэлт		
							Дундаж үзүүлэлт	харьцуулсан үзүүлэлт	
Тарваган тахал	5	2	2	3	7	9	1.2 дахин ↑	3.8	2.3 дахин ↑
Боом	48	58	15	17	22	18	1.2 дахин ↓	32	1.7 дахин ↓
Хачигт энцефалит	9	14	26	35	43	83	1.9 дахин ↑	25.4	3.2 дахин ↑
Хачигт боррелиоз	5	12	12	13	29	14	2.07 дахин ↓	14.2	адил
Хачигт риккетсиоз	43	107	92	97	425	368	1.1 дахин ↓	152.8	2.4 дахин ↑
Хумхаа	0	0	0	2	3	2	1.5 дахин ↓	1	2 дахин ↑
Галзуугийн сэжигтэй мал, амьтан уруулсан	100	132	91	164	85	99	1.1 дахин ↑	114.4	1.1 дахин ↓
Нийт	210	325	238	332	614	594	1.05 дахин ↓	343.8	1.7 дахин ↑

2.1.2 Зоонозын хүний өвчлөлийн байдал /2000-2015/

Монгол улсын хэмжээнд 2015 онд зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн сэжигтэй 594 дуудлага хүлээн авснаас 34,6% буюу 206 тохиолдол нь тархвар судлал, эмнэлзүйн шинж тэмдэг, лабораторийн шинжилгээний дүнгээр бүрэн батлагдаж голомтонд хариу арга хэмжээг зохион байгуулж ажиллаа.

Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн хувьд 10,000 хүн амд 0,6 тохиолдол ноогдож байна. 2000-2015 онд Зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн үзүүлэлтийг зураглан харуулав.

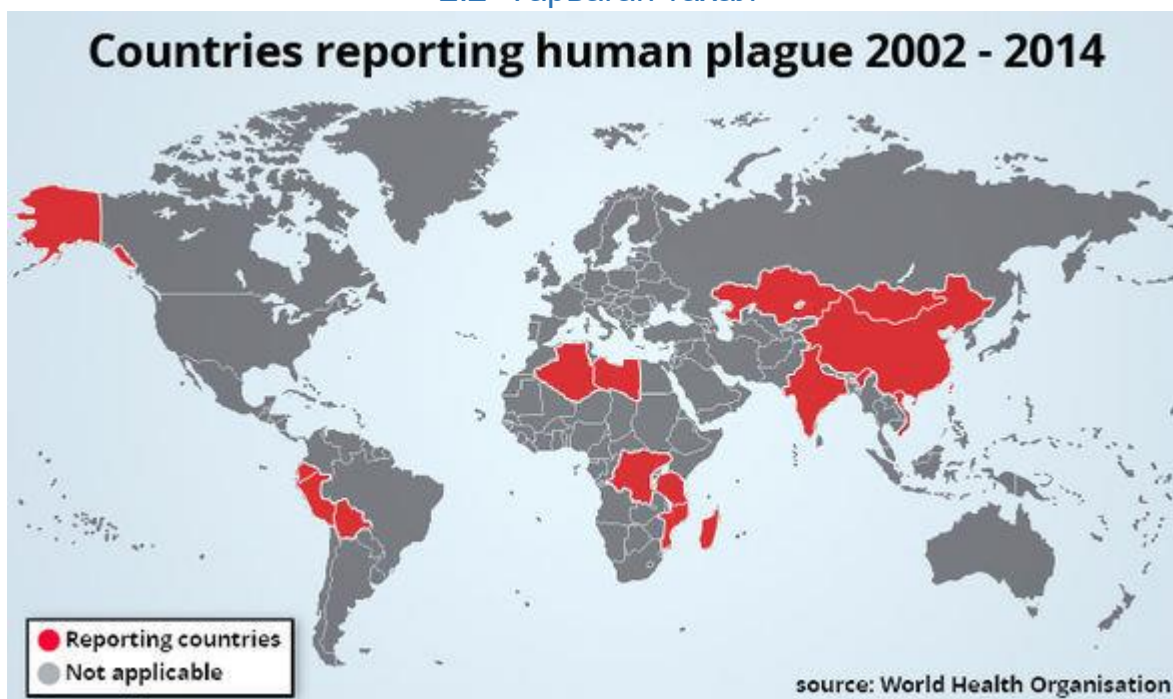

Зураг 3. Зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн байдал /2000-2015/

Хүснэгт 7. Зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн батлагдсан тохиолдолын харьцуулсан үзүүлэлт /2010-2015/

Өвчний нэр	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2014, 2015 оны харьцуулсан үзүүлэлт	2010-2015 он	
								Дундаж үзүүлэлт	харьцуулсан үзүүлэлт
Тарваган тахал	3	1	0	1	1	3	3 дахин ↑	1.2	2.5 дахин ↑
Боом	42	29	2	11	10	7	1.4 дахин ↓	18.8	2.6 дахин ↓
Хачигт энцефалит	9	13	6	15	7	40	5.7 дахин ↑	10	4 дахин ↑
Хачигт боррелиоз	5	8	7	1	1	17	17 дахин ↑	4.4	3.8 дахин ↑
Хачигт риккетсиоз	28	56	28	35	269	137	1.9 дахин ↓	83.2	1.6 дахин ↑
Галзуу	0	1	0	1	0	0	-	0.4	-
Хумхаа	0	0	0	2	3	1	3 дахин ↓	1	адил
Баруун нил	0	0	0	0	0	1	-	0	-
Нийт	86	108	43	66	291	206	1.4 дахин ↓	118.8	1.7 дахин ↑

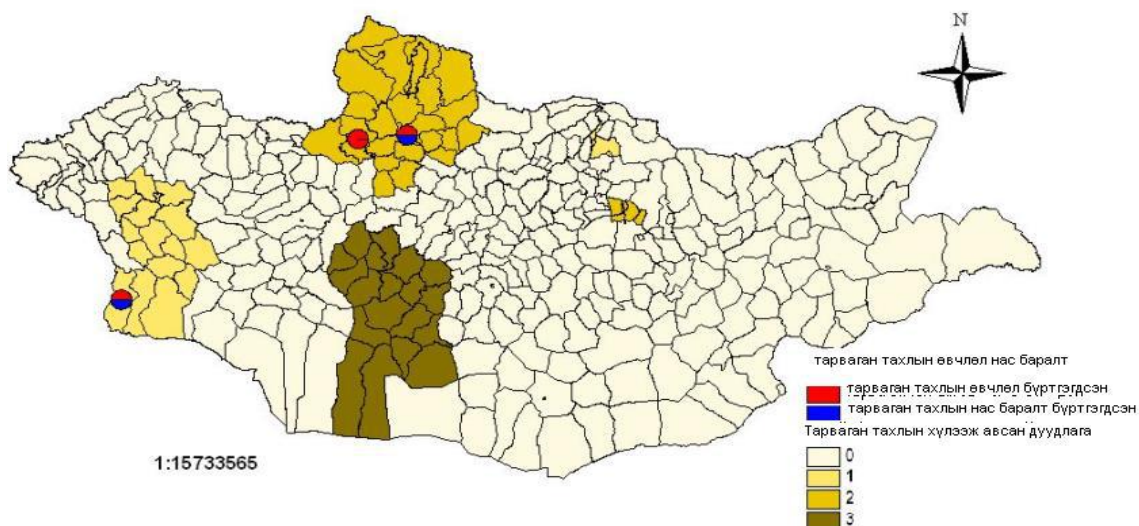
2.2 Тарваган тахал

Зураг 4 Дэлхийн тарваган тахлын өвчлөл

2014 дэлхийн 9 улс оронд тарваган тахлын өвчлөлийн тохиодол бүртгэгдсэн байна. Үүнд : 2014 онд Peru, China, Bolivia, Uganda, Tanzania and Russia. орнуудад тарваган тахлын өвчлөл бүртгэгдсэн байна.

Мэдээллийн эх сурвалж : http://www.express.co.uk/news/weird/525594/Black-eyed-ghost-child-victim-of-diphtheria?_ga=1.27659580.100605610.1458885445

Зураг 5. Тарваган тахал өвчний тархалт 2015 он

2015 онд Ховд аймгийн Булган, Баянхонгор аймгийн Галуут, Баянхонгор, Хөвсгөл аймгийн Цагаан-Уул, Мөрөн, Дархан-Уул аймгийн Дархан хот, Нийслэлийн Баянзүрх, Сүхбаатар дүүргүүдээс тарваган тахлын сэжигтэй байж болзошгүй 9 дуудлага ирсэнээс 3 тохиолдол нь лавлагаа лабораторийн болон эмнэл зүйн шинжилгээгээр батлагдсан. Нийт 3 тохиолдлын 2 нь Хөвсгөл аймгийн Мөрөн, Цагаан-Уул сумдуудад, нэг тохиолдол нь Ховд аймгийн Булган суманд бүртгэгдсэн байна.

Зураг 6. Тарваган тахлын өвчлөл нас баралтын олон жилийн үзүүлэлт /2000-2015/.

1995-2015 онд бүртгэгдсэн тарваган тахлын хүний өвчлөл 1995-2004 он буюу өмнөх 10 жилийн хугацаанд 85 тохиолдлын 83.5% нь бүртгэгдсэн байна. Сүүлийн

10 жилд 14 тохиолдол /16,5%/ нь бүртгэгдсэн байна. 2015 оны бүртгэгдсэн тарваган тахалын халдвар авч өвчилсөн тохиолдлууд нь тарвага агнах, өвчих явцдаа, болон тарваганы түүхий эд эрхтэн залгихдаа халдвар авч өвчилсөн байна. Халдвар авсан 3 тохиолдлын 2 (66.6%) нь нас барсан ба 14-16 насны эрэгтэй хүүхдүүд байна.

2.2.1 Тарваган тахал өвчний хүний өвчлөл

Хүснэгт 8. Тарваган тахал өвчний хүний өвчлөл, нас баралтын түвшин

	Аймаг	А 20 Тарваган тахал /Plague				Нас баралт
		Өвчлөл		10,000 хүн амд		
		2014	2015	2014	2015	
1	Архангай	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	1	0	0.1	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	1	0	0.1	1
20	Хөвсгөл	0	2	0	0.2	1
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		1	3	0	0	2
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0
Улсын дүн		1	3	0	0	2

Хүснэгт 9 2016 оны тарваган тахлын аюулын зэрэглэл

Дэрлэгүү н голомт	Аймаг	Зэрэглэл /сумын нэр/		
		А	Б	В
Хангай	Архангай	Чулуут, Ихтамир	Булган	Цахир
	Баянхонгор	Баянбулаг, Галуут Жаргалант	Бөмбөгөр, Өлзийт Эрдэнэцогт,	Хүрээмарал, Бууцагаан, Баян-Овоо, Гурванбулаг Баян-Өндөр
	Завхан	Нөмрөг, Яруу, Алдархаан, Сонгино, Эрдэнэхайрхан	Яруу, Тэлмэн Түдэвтэй, Отгон	Завханмандал Цагаанхайрхан
	Хөвсгөл	Цэцэрлэг,	Шинэ-Идэр	Төмөрбулаг

		Цагаан-Уул		
	Өвөрхангай	Уянга, Хайрхандулаан	Тарагт	Нарийнтээл
	Увс	-	-	Бөхмөрөн, Ховд
Монгол-Алтай	Ховд	Эрдэнэбүрэн, Ховд, Алтай, Үенч	Цэцэг, Манхан, Мөст, Чандмань, Дарви	Буянт, Мянгад, Дуут, Булган
	Говь-Алтай	Цогт, Эрдэнэ, Тонхил, Чандмань	Төгрөг, Дарви, Есөнбулаг	Бугат, Халиун
	Баян-Өлгий	Алтай, Сагсай, Бугат	Толбо, Дэлүүн, Булган	Улаанхус, Цэнгэл Ногооннуур
Хэнтий	Хэнтий	Өмнөдэлгэр	Жаргалтхаан	Мөрөн
	Төв	-	Сэргэлэн	Мөнгөнморьт
Дундад Халх	Дундговь	-	-	Баянжаргалан, Говь- Угтаал, Адаацаг
	Говь-Сүмбэр	-	-	Сүмбэр
Говийн-Алтай	Өмнөговь	-	Хүрмэн	Баяндалай
Зүүнговь	Өмнөговь	-	-	Ханбогд
	Дорноговь	-	-	Замын-Үүд
Дүн	15 аймаг	26	24	30

2.3 БООМ

Боом өвчний тархалт

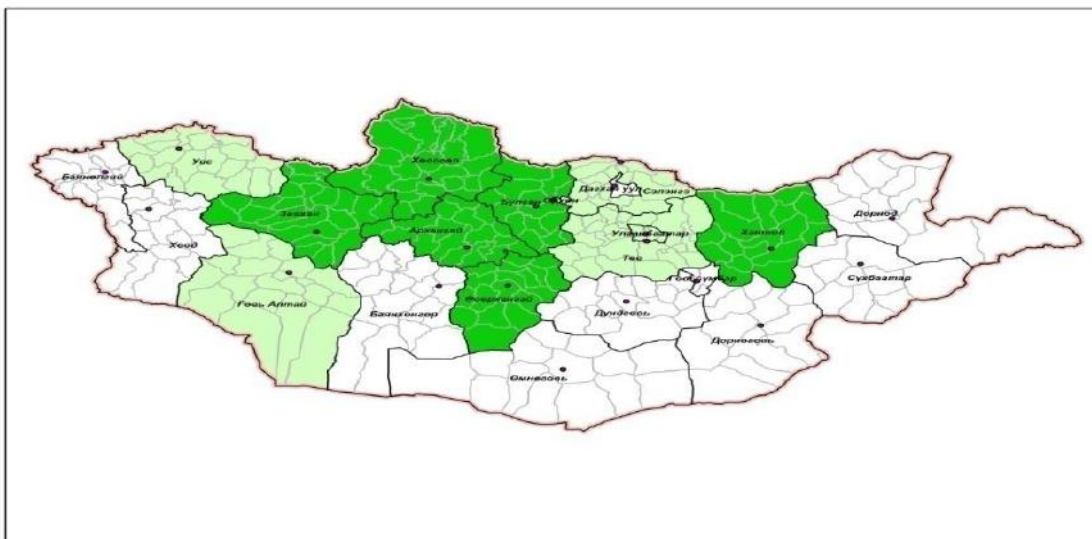
Зураг 7 Дэлхий дахин дахь боом өвчний тархалт

Боом нь хөдөө аж ахуйн бүс нутагт хамгийн түгээмэл нь: Төв болон Өмнөд Америк, Сахарын Африк, Төв болон баруун өмнөд Ази, Өмнөд болон зүүн Европ, АНУ- Карибын

Мэдээллийн эх сурвалж: <http://www.cdc.gov/anthrax/specificgroups/travelers.html>

2.3.1 Мал амьтаны боом өвчний гаралт

БООМ- 2011-2014 онд 34-121 /66/ мал 6-8 аймаг (Хөвсгөл, Төв, Өвөрхангай, Завхан, Увс, ГовьАлтай, Хэнтий, Булган, Архангай) 13-20 суманд бүртгэгджээ. 2014 онд 10 аймаг, 19 суманд 21 голомт 117 мал амьтан, 2015 он 2 аймаг / Хөвсгөл, Архангай/ 5 суманд 9 голомт 9 мал өвчилсөн.

Зураг 8 Мал амьтаны боом өвчний тархалт

Эх сурвалж: Удирдах 2016 ажилтаны зөвөлгөөн МЭҮГазар мэргэжилтэн Я.Нохгон

2.3.2 Хүний боом өвчний тохиолдол

Зураг 6 Боомын хүний өвчлөлийн дуудлага

2015 оны жилийн эцсийн байдлаар Хэнтий аймгийн Цэнхэрмандал, Баян-Адарга, Дорнод аймгийн Цагаан-Овоо, Дашбалбар, Ховд аймгийн Буянт, Жаргалант, Хөвсгөл аймгийн Ренчинлхүмбэ, Мөрөн, Орхон аймгийн Баян-Өндөр, Баянхонгор аймгийн Баянхонгор, Булган аймгийн Сэлэнгэ, Увс аймгийн Тэс, Нийслэлийн Баянзүрх, Сонгинохайрхан дүүргийн эрүүл мэндийн байгууллагаас боомын хүний өвчлөлийн сэжигтэй 18 дуудлага хүлээн авч, бүртгэлжүүлэн оношзүйн тусламж үйлчилгээ үзүүлэн, мэргэжил аргазүйн зөвлөгөө өгч тохиолдол бүрт эрсдэлийн

үнэлгээ хийж, ЭМСЯ-ны шуурхай удирдлагын төв, холбогдох байгууллагуудад мэдээлэв. Улаанбаатар хотын Багануур, Баянзүрх дүүргүүдэд 5, Дорнод, Хөвсгөл аймгуудад тус бүр 1 боомын хүний өвчлөлийн тохиолдол эмнэлгийн болон оношзүйн тусламж үйлчилгээ авч, нийт 7(38,8%) тохиолдол нь лабораторийн шинжилгээ, эмнэлзүй, тархвар судлалын холбогдлоор батлагдсан байна.

Хүснэгт 10. Боом өвчний хүний өвчлөлийн сэжигтэй дуудлага аймаг, сумаар

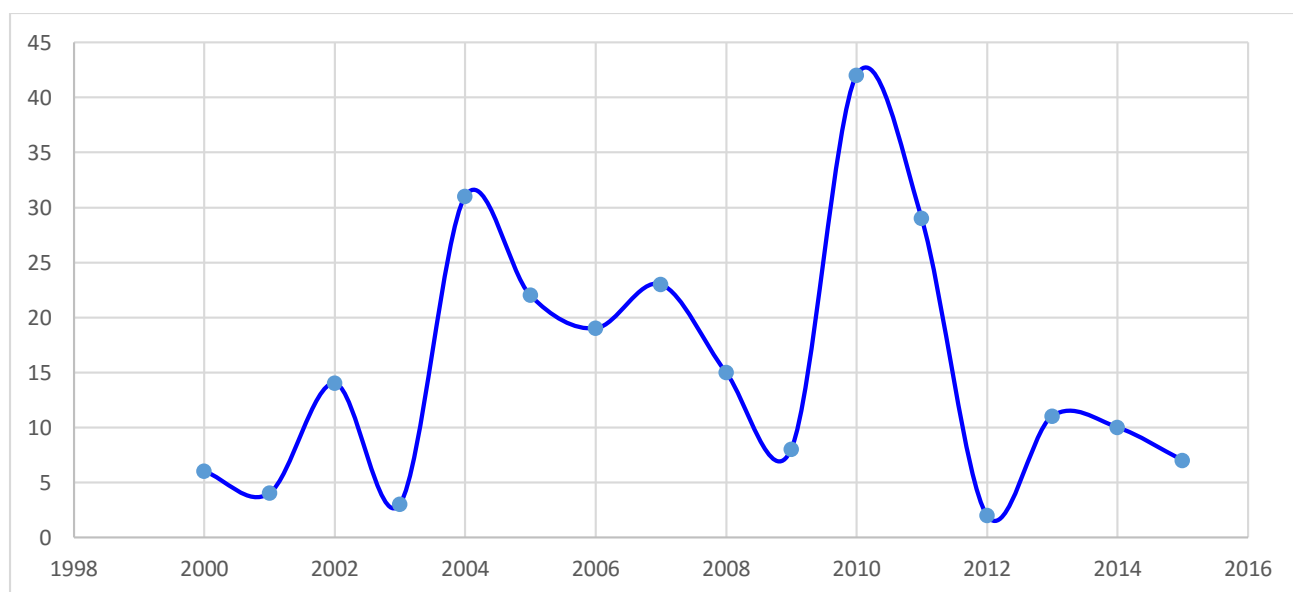
Д/Д	Аймаг, хот	Сум, дүүрэг	Голомтын тоо
1	Хэнтий	Цэнхэрмандал	1
		Баян-Адарга	2
2	Дорнод	Цагаан-Овоо	1
		Дашбалбар	1
3	Ховд	Буянт	2
		Жаргалант	1
4	Хөвсгөл	Ренчинлхүмбэ	1
		Мөрөн	1
5	Баянхонгор	Баянхонгор	1
6	Булган	Сэлэнгэ	1
7	Орхон	Баян-Өндөр	1
8	Сэлэнгэ	Сүхбаатар	1
9	Увс	Тэс	1
10	Улаанбаатар	Баянзүрх	2
		Сонгинохайрхан	1
	Нийт		18

2.3.3. Боомын хүний өвчлөлийн үзүүлэлт

Хүснэгт11. Боомын хүний өвчлөл, нас баралтын түвшин

	Аймаг	А 22 Боом өвчин /Anthrax				Нас баралт
		Өвчлөл		10,000 хүн амд		
		2014	2015	2014	2015	
1	Архангай	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0
4	Булган	1	0	0.2	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	2	1	0.3	0.3	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	1	0	0.2	0	0

12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	1	1	0.1	0.1	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		5	2	0	0	0
22	Улаанбаатар	5	5	0	0	0
Улсын дүн		10	7	0	0	0

Зураг. 7. Боом өвчний хүний өвчлөлийн олон жилийн үзүүлэлт /2000-2015/

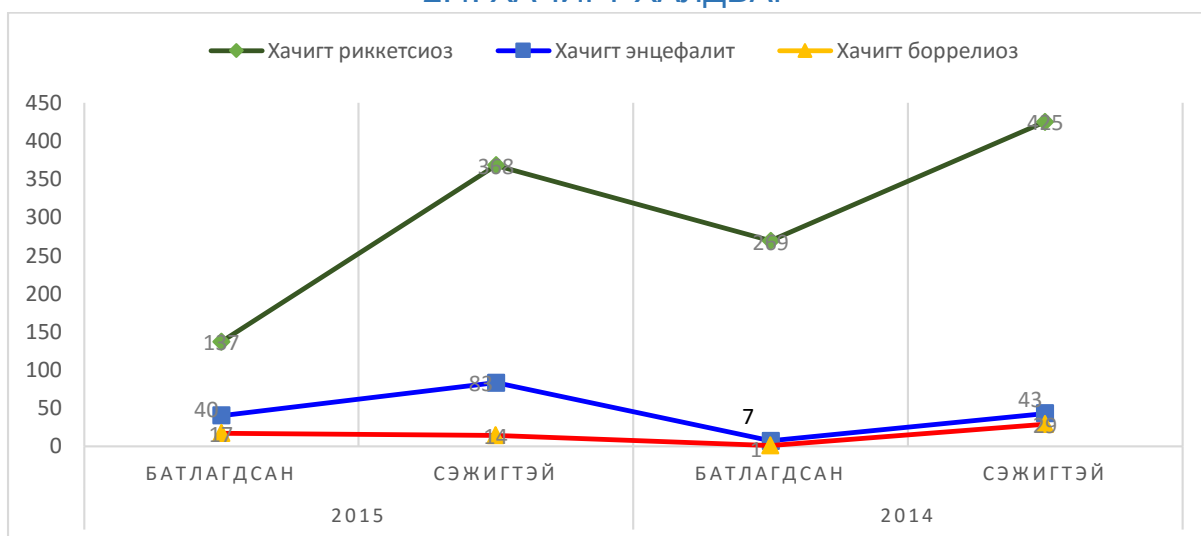
Хүснэгт 12. Халдварт өвчнөөр өвчилсөн мал, амьтан

Он	Нийт халдварт өвчин						Боом					Галзуу				
	Аймаг	сум	гаралт	өвчилсөн	үхсэн	устгасан	аймаг	сум	гаралт	өвчилсөн	үхсэн	аймаг	сум	гаралт	өвчилсөн	үхсэн
2011	22	542	2269	86346	1309	263	6	13	15	56	44	14	72	82	105	101

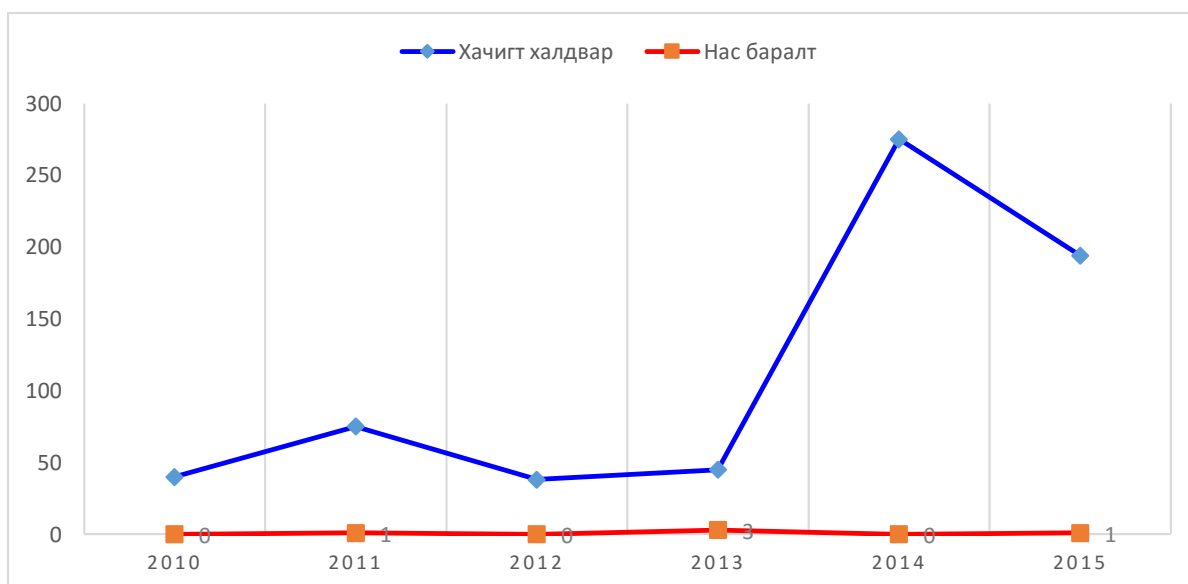
2012	22	448	1213	11158	1552	294	6	20	20	54	51	15	104	123	203	200
2013	22	756	3194	24303	10144	362	6	14	14	34	34	18	256	343	506	539
2014	22	894	2599	24618	5458	3112	8	18	28	121	119	19	147	442	731	679
д/ч	22	660	2319	36606	4616	1008	6	16	19	66	62	16	144	247	386	379
2015							2	5	5	9	0	16	56	80	112	0

Эх сурвалж: Удирдах ажилтаны 2016 зөвлөгөөний илтгэл МЭҮГ мэргэжилтэн Я.Номхон

2.4. ХАЧИГТ ХАЛДВАР

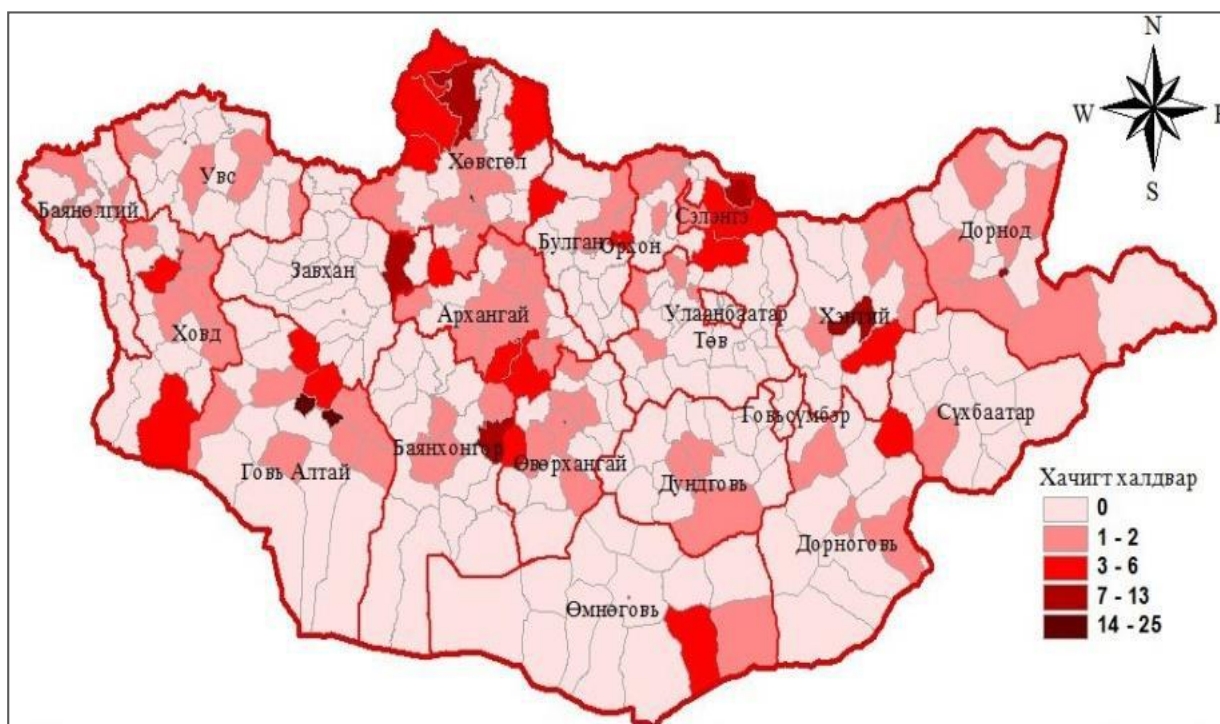

Зураг 11. Хачигт халдварын сэжигтэй болон батлагдсан тохиолдол

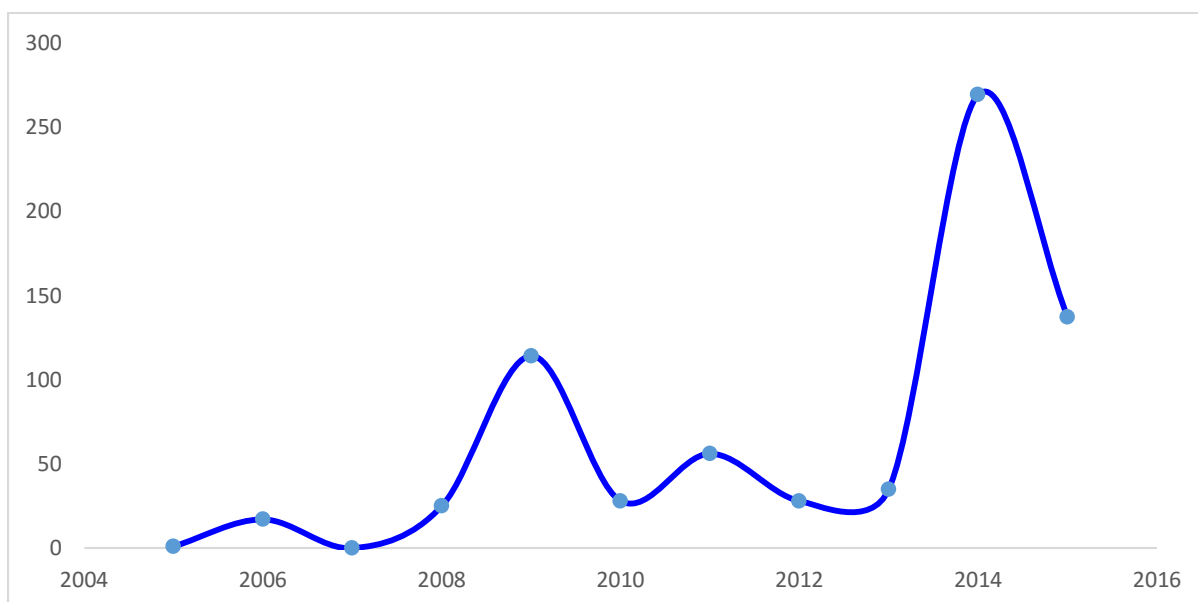

Зураг 12 . Хачигт халдварын хүний өвчлөл, нас баралтын үзүүлэлт /2010-2015/

Хачигт халдварын өвчлөл өнгөрсөн 2014 онд хамгийн их өвчлөл/277/ бүртгэгдсэн бол 2015 онд /194/ 30%-иар буурсан үзүүлэлттэй байна. Гэвч хачигт боррелиоз болон хачигт энцефалитын хүний өвчлөлийн байдал нэмэгдэх хандлагатай байна.

Зураг 13. Хачгаар дамжих халдварт өвчний тохиолдлын байршил, сумаар, 2015

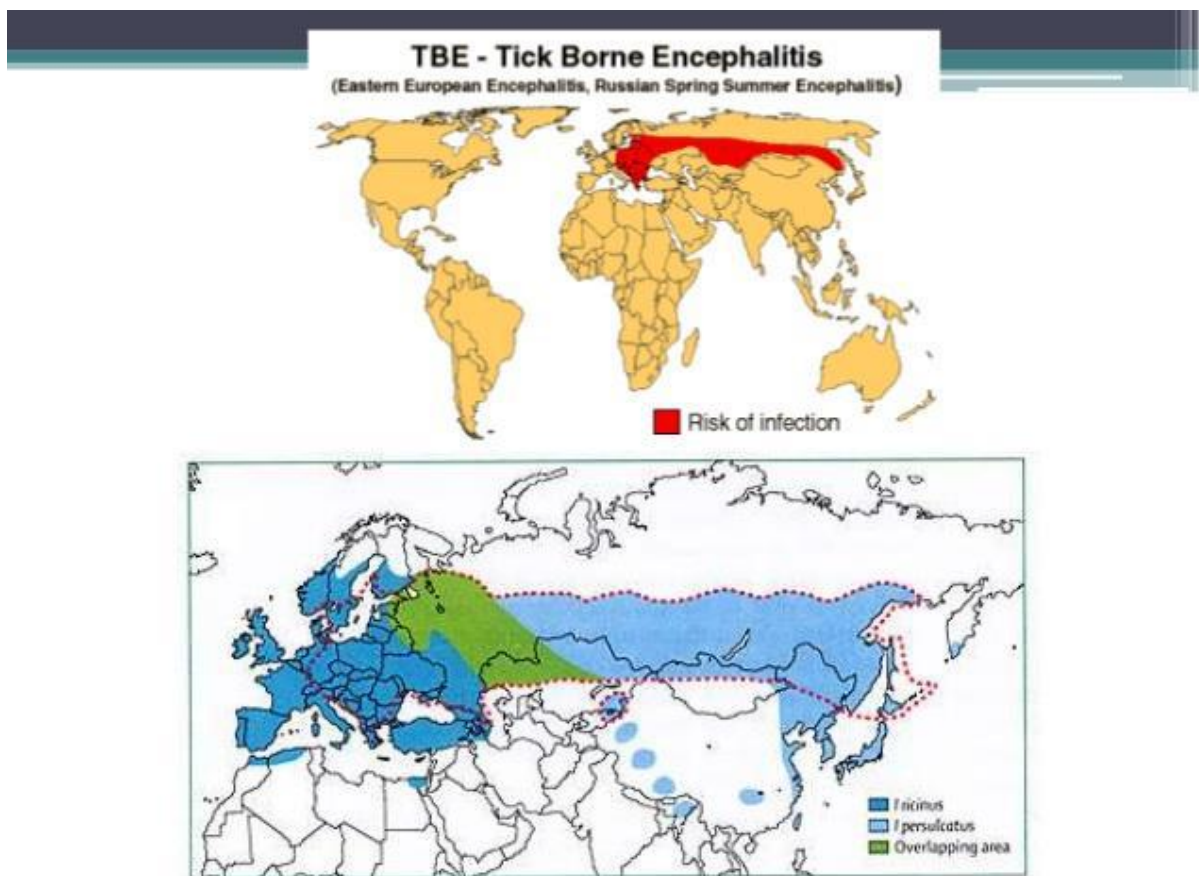

Зураг 14. Хачигт риккетсиоз өвчний хүний өвчлөлийн үзүүлэлт /2005-2015/

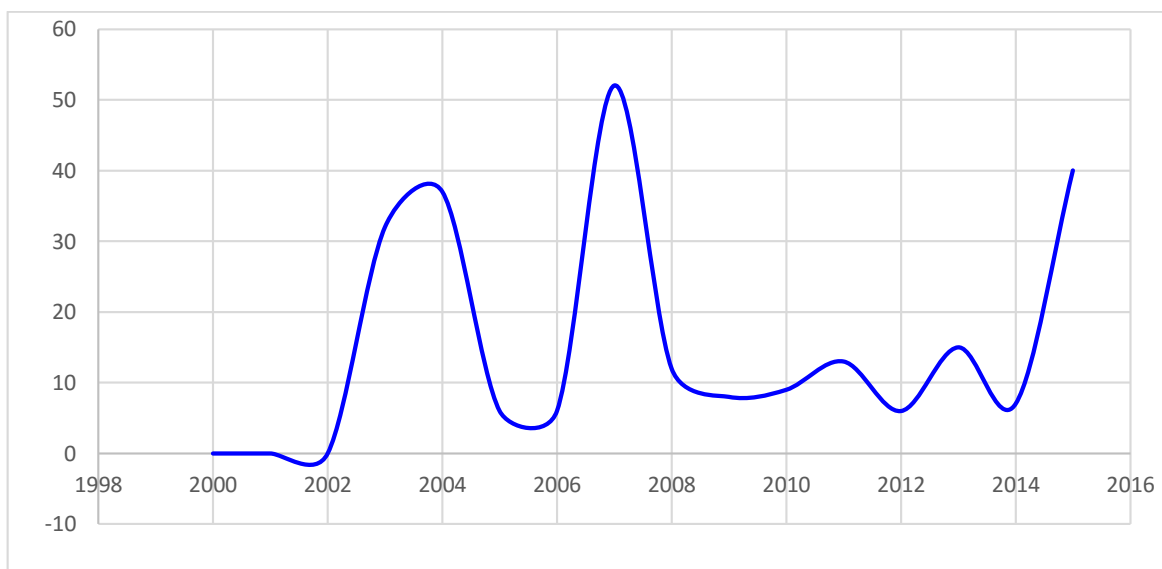
2.4.1. Хачигт риккетсиоз өвчний хүний өвчлөл

Хүснэгт 13. Хачигт риккетсиоз өвчний хүний өвчлөл, нас баралтын түвшин

	Аймаг	А 77 Хачигт риккетсиоз /Tick-borne ricettsioses				Нас баралт
		Өвчлөл/бодит тоо/		10,000 хүн амд ноогдох тоо		
		2014	2015	2014	2015	
1	Архангай	26	14	3,0	1,6	0
2	Баян-өлгий	4	1	0,4	0,1	0
3	Баянхонгор	17	7	2,2	0,9	0
4	Булган	6	1	1,1	0,2	0
5	Говь-Алтай	27	19	5,1	3,5	0
6	Говь-сүмбэр	1	0	0,7	0	0
7	Дархан-уул	16	0	1,6	0	0
8	Дорноговь	4	2	0,6	0,3	0
9	Дорнод	6	6	0,8	0,8	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	6	4	0,9	0,6	0
12	Орхон	11	4	1,2	0,4	0
13	Өвөрхангай	13	9	1,3	0,8	0
14	Өмнөговь	7	3	1,0	0,5	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	13	6	1,3	0,6	0
17	Төв	3	0	0,3	0	0
18	Увс	2	6	0,3	0,8	0
19	Ховд	6	7	0,8	0,9	0
20	Хөвсгөл	18	24	1,5	2,0	0
21	Хэнтий	8	11	1,2	1,6	0
Аймгийн дүн		194	124	1,2	0,8	0
22	Улаанбаатар	75	13	0,5	0,1	0
Улсын дүн		269	137	0,9	0,5	0

Зураг 15 Хачигт энцефалитын дэлхийн тархалт

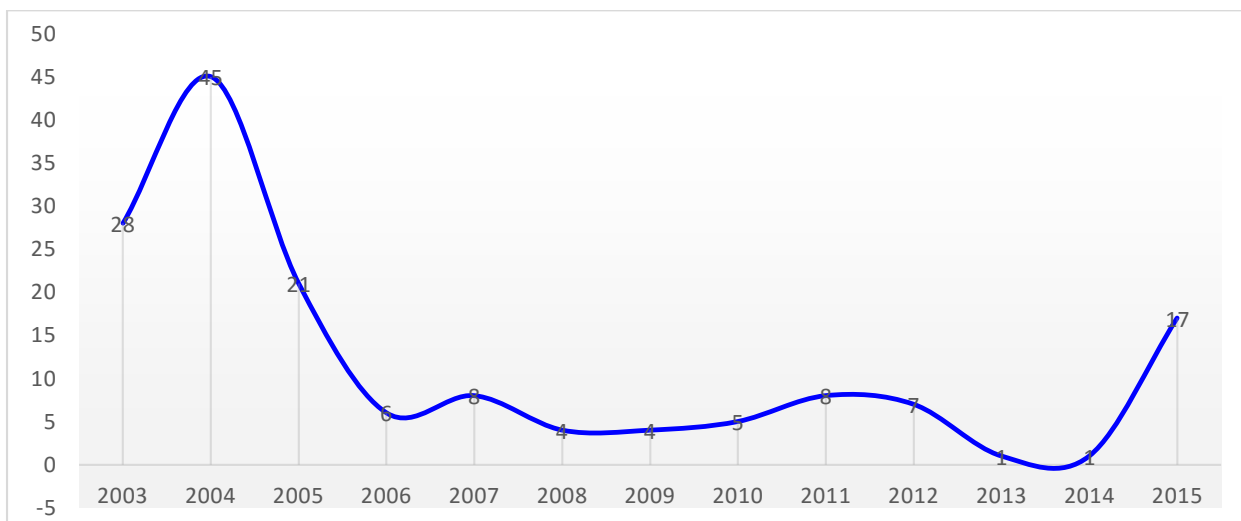

Зураг 16. Хачигт энцефалит өвчний хүний өвчлөлийн олон жилийн үзүүлэлт /2000-2015/

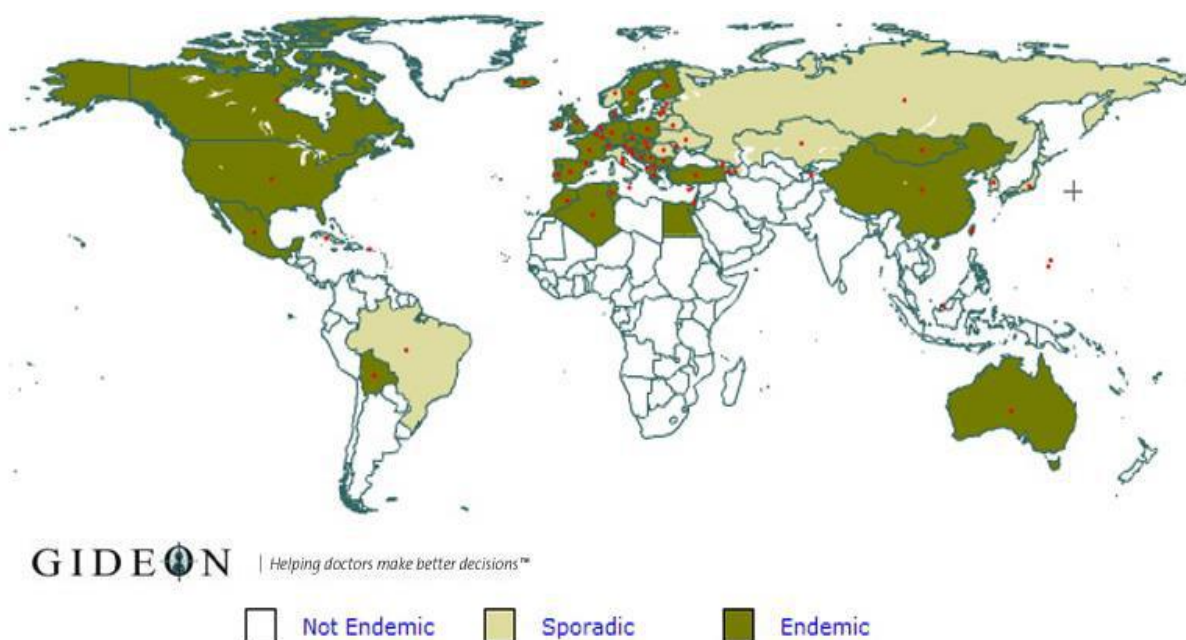
2.4.2. Хачигт энцефалит өвчний хүний өвчлөл

Хүснэгт 14. Хачигт энцефалит өвчний хүний өвчлөл, нас баралтын түвшин

Аймаг	А 84 Хачигаар дамжих вирус энцефалит /Tick-born encephalitis	Өвчлөл				Нас баралт
		10,000 хүн амд				
		2014	2015	2014	2015	
1 Архангай		0	0	0	0	0
2 Баян-өлгий		0	0	0	0	0
3 Баянхонгор		0	1	0	0.1	0
4 Булган		0	0	0	0	0
5 Говь-Алтай		0	0	0	0	0
6 Говь-сүмбэр		0	0	0	0	0
7 Дархан-уул		0	7	0	0,7	1
8 Дорноговь		0	0	0	0	0
9 Дорнод		0	0	0	0	0
10 Дундговь		0	0	0	0	0
11 Завхан		0	0	0	0	0
12 Орхон		0	1	0	0,1	0
13 Өвөрхангай		0	1	0	0.1	0
14 Өмнөговь		0	0	0	0	0
15 Сүхбаатар		0	0	0	0	0
16 Сэлэнгэ		7	12	0.7	1.1	0
17 Төв		0	0	0	0	0
18 Увс		0	1	0	0.1	0
19 Ховд		0	0	0	0	0
20 Хөвсгөл		0	4	0	0,3	0
21 Хэнтий		0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		7	27	0	0.2	1
22 Улаанбаатар		0	13	0	0.1	0
Улсын дүн		7	40	0	0.1	1

Зураг 17. Хачигт боррелиоз өвчний хүний өвчлөлийн үзүүлэлт /2003-2015/

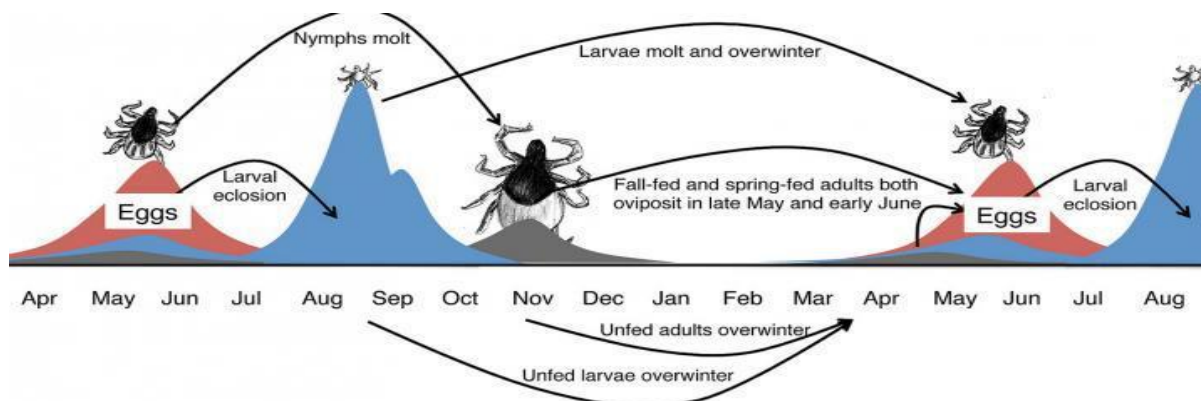
Зураг 18 Хачигт боррелиозын тархалт

ТАРХАЛТ

Лаймын өвчин Хойд Америкт тархсан гэж үздэг, Их Британи, Умард Африк, Хятад, Монгол, өмнөд Чили, Боливи хэсэгт, түүний дотор Европын их. Энэ нь мөн Орос, Зүүн Европ, Бразил даяар тогтмол биш байна.

Мэдээллийн эх сурвалж: <http://www.trailrunmag.com/2015/02/11/trail-medic-lyme-disease/>

Борреллезын дамжуулагч хачгийн улирлын идэвхижил

Climate change may affect tick life cycles, Lyme disease

Зураг 19 борреллиозыг дамжуулагч хачгийн улиралын идэвхижил

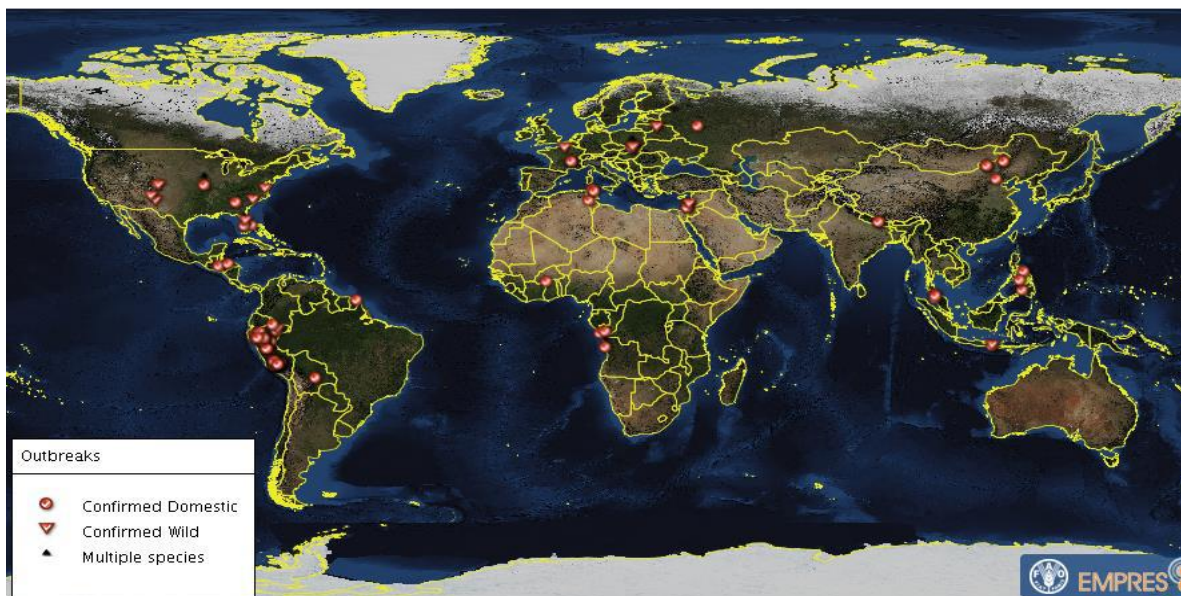
Мэдээллийн эх сурвалж: <http://oregonstate.edu/ua/ncs/archives/2015/feb/climate-change-may-affect-tick-life-cycles-lyme-disease>

2.4.3. Хачигт боррелиоз өвчний хүний өвчлөл

Хүснэгт 15. Хачигт боррелиоз өвчний хүний өвчлөл, нас баралтын түвшин

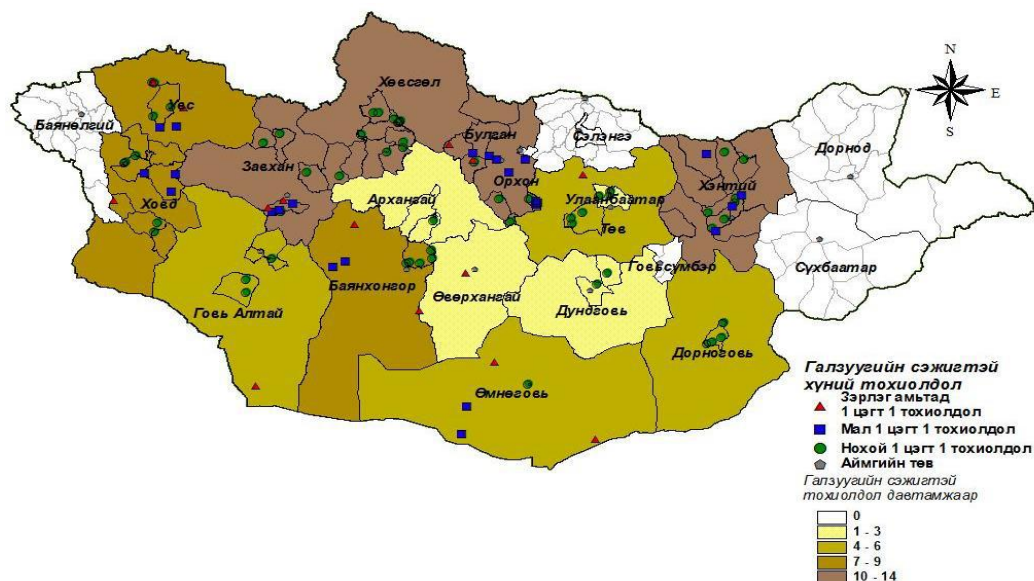
	Аймаг	А69.2 Спирохетээр сэдээгдсэн бусад халдвар /Lyme diseases/				Нас баралт
		Өвчлөл		10,000 хүн амд		
		2014	2015	2014	2015	
1	Архангай	0	1	0	0.1	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	1	0	0.2	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	2	0	0.2	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	5	0	0.6	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		1	8	0	0.1	0
22	Улаанбаатар	0	9	0	0.1	0
Улсын дүн		1	17	0	0.1	0

5. ГАЛЗУУ

Зураг 20. Галзуу өвчин бүртгэгдсэн улс орнууд

Дэлхийн хүнс, хөдөө аж ахуйн байгууллага (FAO)-ын мэдээгээр өнгөрсөн 2015 онд Ази, Америк, Африк, Европ тивийн 19 улсад 195 мал, амьтан өвчилсөн тохиолдол (Зураг 1.) бүртгэгдсэн байна. Нийт өвчлөлийн тохиолдлын 131 (67.1%) нь Америк тивийн Перу, АНУ, Болив, Хондурас, Францын Гайан улсуудад бүртгэгдсэн тохиолдлууд эзэлж байна. Эдгээр улсуудад таван хошуу малаас үхэр, адуу, хонь, ямаа, гэрийн тэжээмэл амьтдаас нохой, муур, гахай өвчилсөн бол зэрлэг амьтдаас сарьсан багваахай, үнэг өвчилсөн тохиолдол бүртгэгджээ. Галзуу өвчин нь дэлхийн бүх улс оронд тархсан бөгөөд тохиолдлын шинжтэй зарим улс орнуудад гарсаар байна. ДЭМБ-аас гаргасан галзуу өвчний зэрэглэлээр манай орон өндөр эрсдэлтэй улсуудын нэгд тооцогддог.

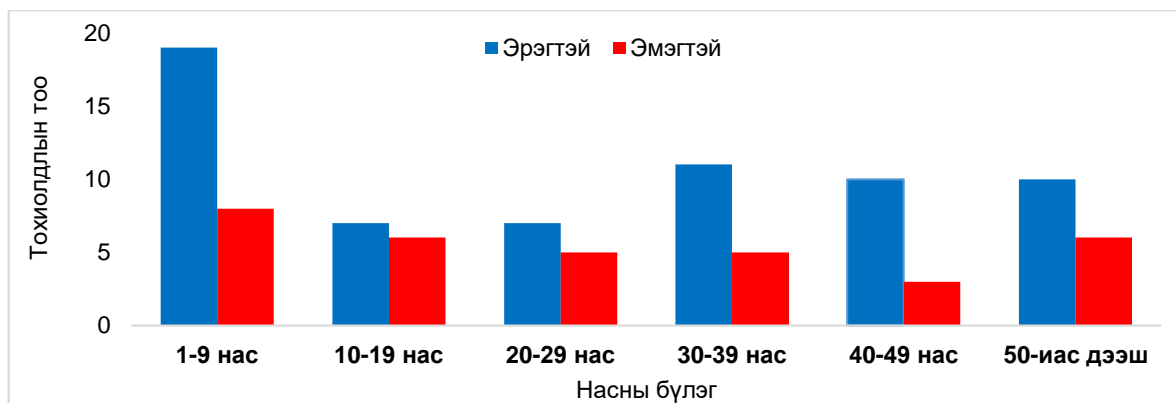

Зураг 21. Галзуу өвчний эрсдэлд өртсөн тохиолдлын байршил, сумаар, 2015 он

Галзуугийн эрсдэлд өртсөн 99 тохиолдлоос 89 (89,8%) тохиолдол галзуу өвчний эсрэг эсийн өсгөврийн вакцин, эмчилгээний иммуноглобулины бүрэн тунд

хамрагдаж, эрүүл мэндийн хяналтаас гарсан. Одоогоор 10 тохиолдол нь хяналтын хугацаанд байна. Тухайн тохиолдлуудын 41%-ийг малчид эзэлж байна.

Галзуугийн эрсдэлд өртсөн тохиолдлуудыг хүйсийн хувьд авч үзвэл 65.4% нь эрэгтэйчүүд эзэлж байгаа бөгөөд насны бүлгийн хувьд 1-9 насны эрэгтэй хүүхдүүд нохойд уруулсан тохиолдлууд ихэнх(19.3%) хувийг эзэлж байна.

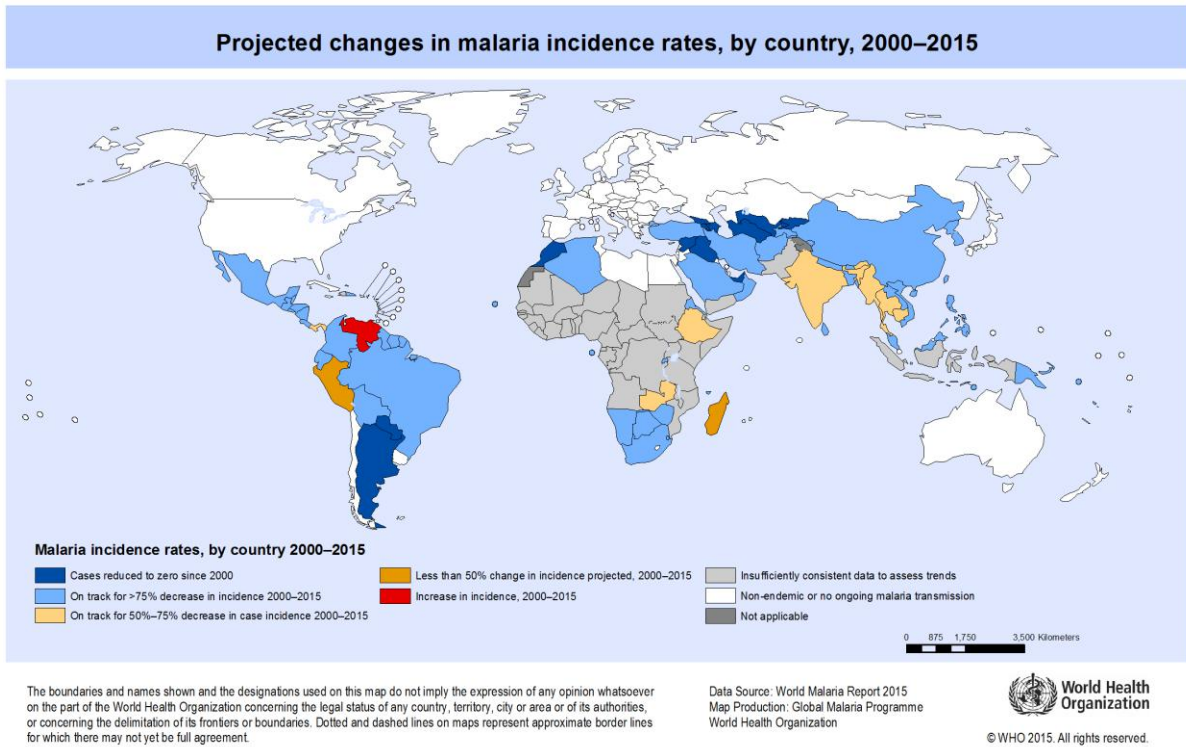

Зураг.22 Галзуугийн эрсдэлд өртсөн тохиолдол нас хүйсээр

Хүснэгт 16. Галзуу өвчний өвчлөл, нас баралт /10,000/

	Аймаг	Галзуу				Нас баралт
		Өвчлөл		10,000 хүн амд		
		2014	2015	2014	2015	
1	Архангай	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0
22	Улаанбаатар	0	0	0	0	0
Улсын дүн		0	0	0	0	0

2.6 ХУМХАА

Зураг 23 Дэлхийн улс орнуудад хумхаа өвчний /2000-2015/ оны тохиолдол

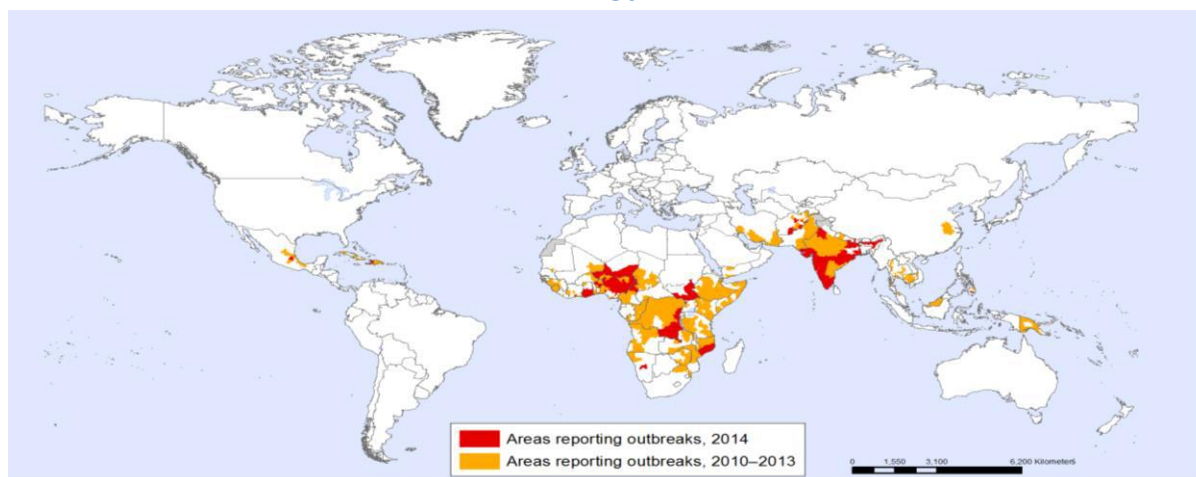

Зураг 24. 2015 онд Монгол улсад Хумхаа өвчин зөөвөрлөгдөн орж ирсэн зураглал

Хүснэгт 17. Хумхаа өвчний өвчлөл нас баралтын түвшин /10,000/

	Аймаг	Хумхаа				Нас баралт
		Өвчлөл		10,000 хүн амд		
		2014	2015	2014	2015	
1	Архангай	0	0	0	0	0
2	Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3	Баянхонгор	0	0	0	0	0
4	Булган	0	0	0	0	0
5	Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6	Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7	Дархан-уул	0	0	0	0	0
8	Дорноговь	0	0	0	0	0
9	Дорнод	0	0	0	0	0
10	Дундговь	0	0	0	0	0
11	Завхан	0	0	0	0	0
12	Орхон	0	0	0	0	0
13	Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14	Өмнөговь	0	0	0	0	0
15	Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16	Сэлэнгэ	0	0	0	0	0
17	Төв	0	0	0	0	0
18	Увс	0	0	0	0	0
19	Ховд	0	0	0	0	0
20	Хөвсгөл	0	0	0	0	0
21	Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн		0	0	0	0	0
22	Улаанбаатар	3	1	0	0	0
Улсын дүн		3	1	0	0	0

2.7 ХОЛЕР

Зураг25. Дэлхийн улс орнуудад Холер өвчний тархалт /2010-2014/

Хүснэгт 18. Холер өвчний өвчлөл нас баралтын түвшин

Аймаг	A00 Холер /Cholerae/				Нас баралт
	Өвчлөл	10,000 хүн амд			
	2014	2015	2014	2015	
1 Архангай	0	0	0	0	0
2 Баян-өлгий	0	0	0	0	0
3 Баянхонгор	0	0	0	0	0
4 Булган	0	0	0	0	0
5 Говь-Алтай	0	0	0	0	0
6 Говь-сүмбэр	0	0	0	0	0
7 Дархан-уул	0	0	0	0	0
8 Дорноговь	0	0	0	0	0
9 Дорнод	0	0	0	0	0
10 Дундговь	0	0	0	0	0
11 Завхан	0	0	0	0	0
12 Орхон	0	0	0	0	0
13 Өвөрхангай	0	0	0	0	0
14 Өмнөговь	0	0	0	0	0
15 Сүхбаатар	0	0	0	0	0
16 Сэлэнгэ	0	0	0	0	0
17 Төв	0	0	0	0	0
18 Увс	0	0	0	0	0
19 Ховд	0	0	0	0	0
20 Хөвсгөл	0	0	0	0	0
21 Хэнтий	0	0	0	0	0
Аймгийн дүн	0	0	0	0	0
22 Улаанбаатар	0	0	0	0	0
Улсын дүн	0	0	0	0	0

2.8 ШУВУУНЫ ТОМУУ

2003 оноос 2015 оны 12-р сарын 31-ны хүртэлх хугацаанд дэлхийн 16 улсад шувууны томуугийн А (H5N1) вирүсийн 844 тохиолдол бүртгэгдсэнээс 449 (53%) нь нас барсан байна. 2003 оноос хойш Номхон далайн баруун бүсийн 4 улс (Камбожи, Хятад, Лаос, Вьетнам)-д 237 тохиолдол бүртгэгдсэнээс 134 (57%) нь нас барсан ба Камбожи улсад нас баралтын түвшин хамгийн өндөр (66%; 37/56) байна (Хүснэгт1).

Хүснэгт 19 ДЭМБ-д мэдээлэгдсэн томуугийн А (H5N1) вирүсийн халдварын хүний өвчлөлийн тохиолдол, нас баралт, бодит тоогоор, 2003 – 2015.12.31

№	Улс	2003-2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		Нийт	
		Т	Н	Т	Н	Т	Н	Т	Н	Т	Н	Т	Н	Т	Н	Т	Н
1	Азербайжан	8	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	5
2	Бангладеш	1	0	0	0	2	0	3	0	1	1	0	0	0	0	7	1
3	Камбожи	9	7	1	1	8	8	3	3	26	14	9	4	0	0	56	37
4	Канад	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
5	Хятад	38	25	2	1	1	1	2	1	2	2	2	0	5	1	52	31
6	Жибути	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
7	Египет	90	27	29	13	39	15	11	5	4	3	37	14	136	39	346	116
8	Индонези	162	134	9	7	12	10	9	9	3	3	2	2	2	2	199	167
9	Ирак	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	2
10	Лаос	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
11	Мьянмар	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
12	Нигери	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
13	Пакистан	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1
14	Тайланд	25	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	17
15	Турк	12	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12	4
16	Вьетнам	112	57	7	2	0	0	4	2	2	1	2	2	0	0	127	64
	Нийт	468	282	48	24	62	34	32	20	39	25	52	22	143	42	844	449

Тэмдэглэгээ: (Т)-тохиолдол; (Н)-нас баралт

Шувууны томуугийн А (H5N1) вирүсийн шувууны өвчлөлийн мэдээлэл:

2015 оны 01-р сарын 01-нээс 2015 оны 12-р сарын 31-ний хүртэлх хугацаанд шувууны томуугийн А (H5N1) вирүсээр 4 тив (Ази, Африк, Америк, Европ)-ийн 26 улсад тэжээвэр болон зэрлэг шувуудын дунд **1.028.219** өвчлөл бүртгэгдэж **604.397 (58.7%)** нь үхсэн байна (Хүснэгт 2).

Хүснэгт 20 Тэжээвэр болон зэрлэг шувуудын өвчлөл (2015.01.01-12.31 хүртэл)

Тив	Улс	Эрсдэлтэй	Өвчтэй	Үхсэн	Устгасан	Нядалсан
АЗИ	Бутан	37	16	16	21	0
	Камбожи	8800	2280	2280	0	0
	Хятад	35394	12026	11220	27366	0
	Газын зурвас	123196	36887	21316	91326	0
	Энэтхэг	234622	43742	43742	188417	0
	Индонез	7848	7313	18236	0	3198
	Иран	25	19	17	8	0
	Израйл	333200	54400	23740	156130	0
	Казакстан	0	2	2	0	0
	Мьянмар	346256	134634	134634	211522	0
	Турк	174268	4405	322	173946	0
	Вьетнам	61674	15688	9803	51881	0
	Баруун эрэг	26640	26625	16615	1925	4000
АФРИК	Буркина Фасо	280995	153709	152936	929	17070
	Зааны ясан эрэг	41895	28921	25279	3695	7366
	Египет	0	349159	0	349159	0
	Гана	96288	21455	21137	73007	1356
	Ливи	12	11	8	4	0
	Нигер	4225	2672	2522	1553	0
	Нигерия	1016417	119941	120292	743884	60
АМЕРИК	АНУ	196	21	2	1	0
	Канад	94	94	81	13	0
ЕВРОП	Болгар	22	46	44	2	0
	Франц	23437	14072	79	5611	14000
	Румын	250	64	64	0	0
	ОХУ	0	17	10	7	0
НИЙТ		2 815 791	1 028 219	604 397	2 080 407	47 050

Шувууны томуугийн А (H5N1)-ийн халдвар авсан шувуудыг тив болон улсаар нь харьцуулж үзвэл Африк тив хамгийн өндөр буюу **675868** тохиолдлын 322174 (47.6%) нь үхсэн (График 2, 4-7). 2015 онд нийт 26 улсад бүртгэгдсэнээс Египет улс (Африк тив) хамгийн өндөр буюу **349159** тохиолдол гарсан нь халдвартай шувууны 33.9% - ийг эзэлж байна .

2.8 ДАРХЛААЖУУЛАЛТ

2.8.1 Зоонозын өвчнөөс сэргийлэх вакцин ийлдсийн орлого, зарлага, нөөц
 2015 онд зоонозын өвчнөөс сэргийлэх 5 нэр төрлийн вакцин, 2 нэр төрлийн ийлдэс захиалсан нь хугацаа хоцорч ирсэн ба ЗӨСҮТөвд 2015 оны 6 сарын 15-26-ны хооронд Казакстан улсад үйлдвэрлэсэн 2 серийн тарваган тахлын вакцин 30000х/т, АНУ-д үйлдвэрлэсэн 1 серийн боомын вакцин 5500х/т, ОХУ-д үйлдвэрлэсэн шар чичрэгийн вакцин 100х/т, ОХУ-д үйлдвэрлэсэн галзуугийн ийлдэс 500х/т, Франц улсад үйлдвэрлэсэн галзуугийн эсийн өсгөвөрийн вакцин

3000тун шил, Монгол Улсад үйлдвэрлэсэн галзуугийн эсрэгэдийн шингэн вакцин 2500 мл , ОХУ-д үйлдвэрлэсэн хачигт энцефалитын вакцин 8710 х/т, ОХУ-д үйлдвэрлэсэн хачигт энцефалитын ийлдэс 1250т/ш-г тус тус хүлээн авлаа. Боомын ийлдэс нийлүүлэгдээгүй байна

2016 оны зоонозын өвчнөөс сэргийлэх вакцин, ийлдсийн захиалгыг ХӨСҮТөвийн Дархлаажуулалтын албанд хүргүүлэв.

2015 оны зоонозын өвчний эсрэг дархлаажуулалтын бэлдмэлийн төлөвлөлт нийлүүлэлт

№	Дархлаажуулах бэлдмэлийн төрөл	Захиалсан тоо хэмжээ		Нийлүүлэгдсэн тоо Хэмжээ
		ХӨТАХУФ-д	Тархвар судлалын заалтаар	
1	Галзуугийн эсийн өсгөврийн вакцин	3000 тун/шил	9820 тун/шил	3000 тун/шил
2	Галзуугийн иммуноглобулин	150 тун/шил	350 тун/шил	500 тун/шил
3	Боом өвчний эсрэг амьд хуурай вакцин	5000хүн/тун	5470 хүн/тун	5500 хүн/тун
4	Тарваган тахлын вакцин	30000 хүн/ тун	29360 хүн/тун	30000 хүн/тун
5	Шар чичрэг өвчний эсрэг эсийн өсгөврийн хуурайшуулсан вакцин	100 хүн/тун		100 хүн/тун
6	Хачигт энцефалит өвчний эсрэг эсийн өсгөврийн вакцин	400 хүн/тун	8310 хүн/тун	8710 хүн/тун
7	Хачигт энцефалитийн ийлдэс	50тун/шил	1200 тун/шил	1250 тун/шил
8	Галзуугийн эсрэг эдийн шингэн вакцин		24100 мл	2500 тун /шил

Хүснэгт 21 Зоонозын халдварт өвчний эсрэг дархлаажуулах бэлдмэлийн төлөвлөлт, нийлүүлэлт

Хүснэгт 22 Вакцинд хамрагдсан байдал

Он	Боом	Тарваган тахал
2013	3824	22911
2014	5487	22685
2015	1150	25327

Хүснэгт 23 Зоонозын өвчний вакцин, ийлдсийн орлого, зарлага, нөөц

№	Вакцин ийлдсийн нэр	Серийн дугаар	Үйлдвэрлэсэн улс	2015 оны 01 сарын үлдэгдэл		2015 онд орлогод авсан	2015 онд зарцуулсан	Одоо байгаа вакцин ийлдэс		Дуус хугацаа
				Фонд	Тархвар судлал			фонд	Тархвар судлал	
1	Тарваган тахлын вакцин	РГКП-КНЦКЗИ 261214/322	Казахстан	10440 х/т	0	10440 х/т	0	10440 х/т	0	2016-12-24
		РГКП-КНЦКЗИ 251214/321	Казахстан	19560 х/т	0	19560х/т	0	19560 х/т	0	2016-12-24
		РГКП-КНЦКЗИ 010114-228	Казахстан	30х/т	0	0	30х/т	0	0	2016.01.18
2	Боомын эсрэг химийн шингэн вакцин	С- 575	Англи	0	2965х/т	0	5х/т	0	2960х/т	2016.09.30
		FAV-483 А	АНУ	4430х/т	0	0	100х/т	0	4330 х/т	2017.06.24
		FAV540А	АНУ	5500х/т	0	5500х/т	0	5500х/т	0	2018-9-11
3	Галзуугийн эсийн өтгөрүүлсэн вакцин	С-К 1036-01	Франц	1120т/ш	0	500т/ш	1120т/ш	500 т/ш	0	2016.01.30
4	Галзуугийн эсийн өтгөрүүлсэн вакцин	L1406-1	франц	0		3000т/ш	15т/ш	2985т/ш	0	2017.8.31
5	Галзуугийн эсрэг иммуноглобулин	С-146	ОХУ	400т/ш	0	500т/ш	510т/ш	390т/ш	0	2016-6-01
6	Хачигт энцефалитын хуурай вакцин	С-775	ОХУ	400т/ш	151т/ш	0	81т/ш	400 т/ш	70т/ш	2016.07.31
7	Хачигт энцефалитын хуурай вакцин	885	ОХУ	0	0	8710 х/т	0	8710х/т	0	2018.05
8	Хачигт энц. ийлдэс	T-107	ОХУ	50т/ш	230т/ш	1250 т/ш	1230т ш	50т/ш	250т/ш	2016-12-1
9	Шар чичрэгийн эсрэг вакцин	733	ОХУ	100х/т	0	100х/т	0	200 х/т	0	2017-02-17

2.10 ТАНДАЛТ СУДАЛГАА

ЗӨСҮТөвийн 2015 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөны дагуу тарваган тахал, түүнтэй хам тохиолдох өвчнүүд, боом, хачигт халдвар зэрэг зоонозын халдварт өвчнүүдийн байгалийн голомтын болон хүн амын дундах судалгаа шинжилгээг 5 удаагийн тандалтаар 4 аймгийн 6 сумын нутаг дэвсгэрт хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

1. ЗӨСҮТ-өөс хийсэн тандалт судалгаанууд:

- Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан суманд хийсэн шавьжийн тандалт судалгаа,
- Дорнод аймагт Матад сумын Тамсагбулаг, Халхгол сумын Буйр, Хэрлэн суманд хийсэн шумуулын тандалт судалгаа,
- Өмнөговь аймгийн Ханбогд сумын “Гашуун-Сухайт” боомтын хил орчмоор 3 удаагийн давтамжтай хийсэн “Дамжуулагчаар дамждаг халдварт өвчний тандалт судалгаа”
- Төв аймгийн Сэргэлэн сумын нутагт хийсэн байгалийн голомтот, зоонозын халдварт өвчний тандалт судалгаа.

2. Хамтарсан тандалтсудалгаанууд:

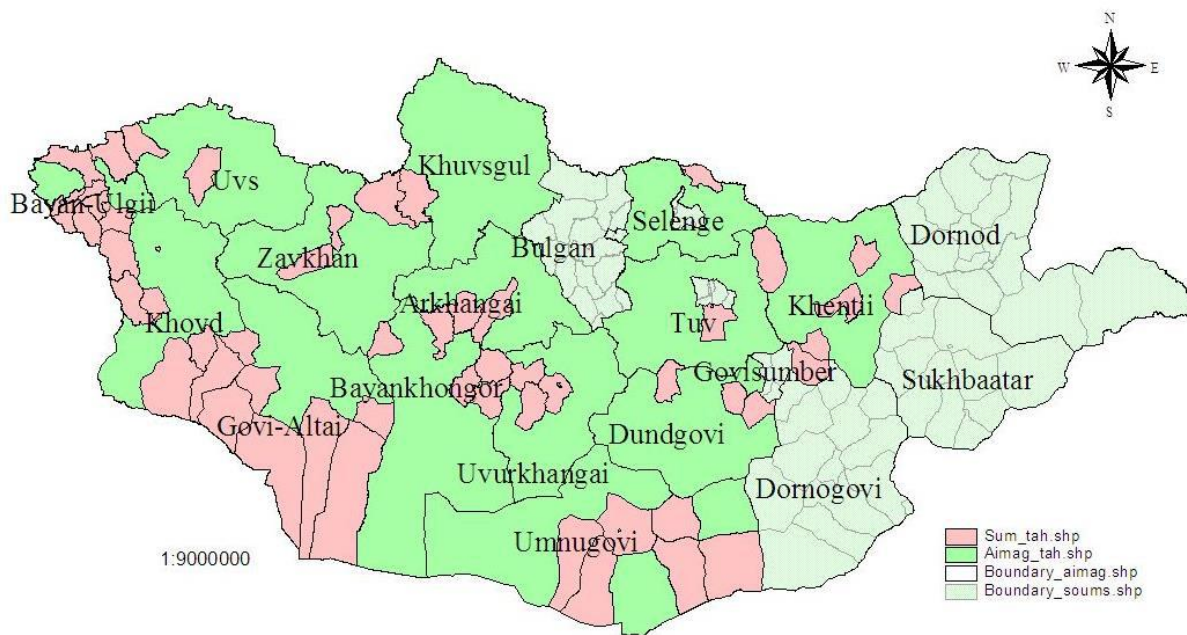
- Сэлэнгэ аймгийн Ерөө, Түшиг сумд “Монгол орны хачигт халдварын судалгаа” төсөлт ажлыг D-43 төслийн багтай хамтарсан тандалт судалгаа,
- Улаанбаатар хотын Тэрэлжийн шугуйд МАУАкадеми, АНУ-ын Duke-ийн Их сургуулийн хамтран хэрэгжүүлж буй D-43, “Нэг эрүүл мэнд” төслийн багтай хамтарсан тандалт судалгаануудыг тус тус хийж гүйцэтгэлээ.

Хүснэгт 24. 2015 оны тарваган тахал түүнтэй хам тохиолдох өвчний байгалийн голомт хяналтын шинжилгээний дүн

Үзүүлэлт	Мөр	Сүхбаатар	Дорнод	Сэлэнгэ	Өмнө- говь	Төв	
Шинжилсэн	Аймаг/ хот	1	1	1	1	1	
	Сум/дүүрэг	2	1	3	2	1	
	Цурав	3	0	0	0	0	
	Өр	4	0	0	0	0	
	Гүнзгийрэл /мян.га/	5	0	0	0	0	
	Тандал /мян.га/	6	9000	18000	15	162000	18000
	Хайгуул /мян.га/	7					
	Бүгд	8	9000	18000	15	162000	18000
Отряд хоног	9	4	6	10	30	3	
Халдвартай талбай /мян./	10	0	0	0	0	0	
Эпизооттой талбай /мян./	11	0	0	0	0	0	
Агуулагчийн тооллого	Маршрут //	12	0	0	0	216	0
	Тэглэл /га/	13	0	0	0	0	0
	Шугаман тооллого /удаа/	14	0	0	0	0	0
Хавхат, зангат хоног	15	0	0	0	5180	100	
Олборлосон амьтан	Тарвага	16	0	0	0	0	9
	Говийн шишүүхэй	17	0	0	0	2	0
	Говийн алга даага	18	0	0	0	1	0
	Гэрийн хулгана	19	0	0	0	1	0
	Морин чичүүл	20	0	0	0	25	0
	Өөхөн сүүлт	21	0	0	0	2	0

	Савагдаахай	22	0	0	0	19	0	
	Дагуур огдой	23	0	0	0	2	1	
	Сибирь алаг	24	0	0	0	2	0	
	Сохдой оготно	25	0	0	0	2	0	
	Сухайн чичүүл	26	0	0	0	13	0	
	ҮЦО	27	0	0	0	1	1	
	Шар чичүүл	28	0	0	0	72	0	
	Элсний зусгаг	29	0	0	0	3	0	
	Хадны барагчин	30	0	0	0	0	5	
	Бүгд		31	0	0	0	199	16
Шувуу тооллого		32	0	0	0	6 удаа	0	
Зэм үхдэлийн тоо		33	0	0	0		0	
Гулигдасны тоо		34	0	0	0	144	0	
Үзсэн нүхний тоо		35	0	0	0	0	0	
Ухсан ноохойн тоо		36	0	0	0	9	0	
		37	0	0	0	0	0	
Шавьж	Үхэр хэдгэнэ	38	3	0	0	0	0	
	Хэдгэнэ	39	1	0	0	0	0	
	Хар цох	40	1	0	0	0	0	
	Илтэс сахалт цохын овог	41	1	0	0	0	0	
	Тэмээлзгэний овог	42	9	0	0	0	0	
	Гялгар цохын овог	43	1	0	0	0	0	
	Савхан хөлт бясааны овог	44	1	0	0	0	0	
	Богино ялааны овог	45	1	0	0	0	0	
	Хуурамч тэмээлзгэний овог	46	1	0	0	0	0	
	Сэрчигнүүр ялааны овог	47	1	0	0	0	0	
	Толбот ялааны овог	48	1	0	0	0	0	
	Залиурын ялааны овог	49	1	0	0	0	0	
	Хөвсгөр ялааны овог	50	1	0	0	0	0	
	Хос далавчтаны баг	51	17	0	0	0	0	
	Цохын авгалдай	52	1	0	0	0	0	
Нийт цуглуулсан шавьжны тоо		53	41	0	0	0	0	
Амьта наас Нүхнэ эс	Цуглуулсан	Бүүрэг	54	0	0	0	0	10
		Бөөс	55	0	0	0	0	
		Хачиг	56	0	0	0	0	0
		Бүгд	57	0	0	0	0	0
		Бүүрэг	58	0	0	0	0	0
		59	0	0	0	0	0	

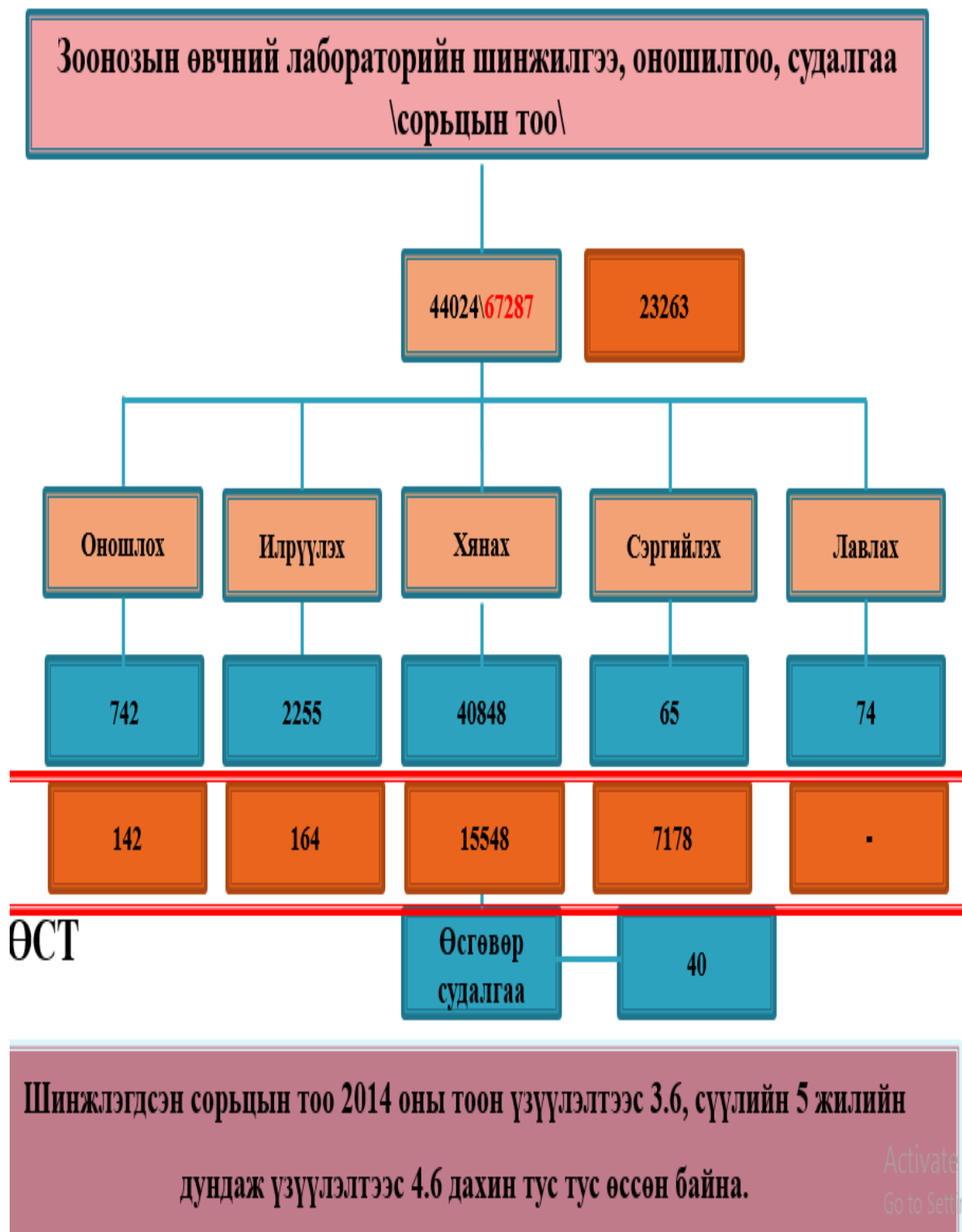
Ноохо йноос	Хачиг	60	0	0	0	0	0
	Бүгд	61	0	0	0	0	0
	Бүүрэг	62	0	0	0	0	0
	Бөөс	63	0	0	0	0	0
	Хачиг	64	0	0	0	0	0
	Бүгд	65	0	0	0	0	0
Бэлчээрийн хачиг		66	0	0	180	0	0
Ойн хачиг		67	0	0	520	0	0
Шумуул		68	3	1102	0	0	0
Цуглуулганд		69	0	151	0	0	0
Дүн	Бүүрэг	70	0	0	0	0	0
	Бөөс	71	0	0	0	0	0
	Хачиг	72	0	0	0	0	0
	Бусад шавьж/ шумуул	73	38	0	0	0	0
	Бүгд	74	41	0	700	0	0
	Цэгт газрын тоо		75	4	11	8	0

Зураг 26 - 2015 онд тандалт судалгаа хийсэн аймаг, сум

6 дэрлэгүүн голомтонд хамрагдах аймгийн 82% (14 аймаг)-ыг, сумын 42%-г (55) хамруулан хийсэн байна. Шинжилгээнд нийт 1455095га талбайг хамруулсанаас 359806га талбайд гүнзгийрэл, 405000 га талбайд тандал, 690289га-д хайгуул шинжилгээг хийж, 2803 мэрэгч туулай хэлбэртэн, 66 зэм үхдэл, 1878 махчин шувуудын гулигдас, 10813 гадны шимэгчийг цуглуулан шинжилж тарваган тахлын байгалийн голомтоос 21 өсгөвөр илрүүлсэн байна.

ЛАБОРАТОРИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Зураг 27 Лабораторийн шинжилгээний төрөл (шинжилсэн сорьцын тоогоор)

Лабораторийн шинжилгээ

Хүснэгт 25

№	Шинжилсэн зоонозын өвчин	Нийт сорьц	Шинжилгээний төрөл								Өсгөвөр судалгаа
			Хүний өвчлөл		Мэргэчийн дуудлага	Тандалтшин жилгээ		Хяналтын шинжилгээ	Өсгөвөр, эерэг сорьц баталгаажилт		
			Эмнэлзүйн	Тархварсудлалын		Байгалийн голомтын	Хунамын дундах		Өсгөвөр	Эерэг сорьц	
1	Боом	268	91	22	0	20	24	65	6	10	30
2	Тарваган тахал	3058	22	0	809	1757	404	0	23	33	10
3	Хулгана тахал	5625	0	0	0	5625	0	0	0	0	0
4	Денгийн чичрэг	2725	2	0	0	2555	168	0	0	0	0
5	Баруу нилийн чичрэг	2666	2	0	0	2555	109	0	0	0	0
6	Хачигт энцефалит	4347	103	0	0	4193	51	0	0	0	0
7	Бабезиоз	1406	0	0	0	1406	0	0	0	0	0
8	Хачигт боррелиоз	369	24	0	0	294	51	0	0	0	0
9	Хачигтриккетсиоз	7510	461	3	0	6657	389	0	0	0	0
10	Ку халуурал	5776	0	0	0	5599	177	0	0	0	0
11	Хумхаа	2554	2	0	0	2552	0	0	0	0	0
12	Chikungunya	124	0	0	0	124	0	0	0	0	0
13	Бруцеллөз	153	0	0	0	0	153	0	0	0	0
14	Крым-Конгын цусархаг чичрэг	67	0	0	0	0	67	0	0	0	0
15	Токсоплазмоз	218	0	0	0	0	218	0	0	0	0
16	Бэтэг	46	0	0	0	0	46	0	0	0	0
17	Эрлихиоз	48	0	0	0	26	22	0	0	0	0
18	Японэнцефалит	2489	0	0	0	2431	58	0	0	0	0
19	Лептоспириоз	93	0	0	0	0	93	0	0	0	0
20	Татран	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Анаплазмоз	225	0	0	0	0	225	0	0	0	0
22	Тромбоцитопени дагалдсан халтай чичрэгт хамшинж	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Холер	3	1	0	0	0	0	0	2	0	0
24	Бартонелла	4219	0	0	0	4219	0	0	0	0	0
25	Хуурмаг сүрьеэ	26	0	0	0	26	0	0	0	0	0
26	Галзуу	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0
	Дүн	44024	717	25	809	40039	2255	65	31	43	40

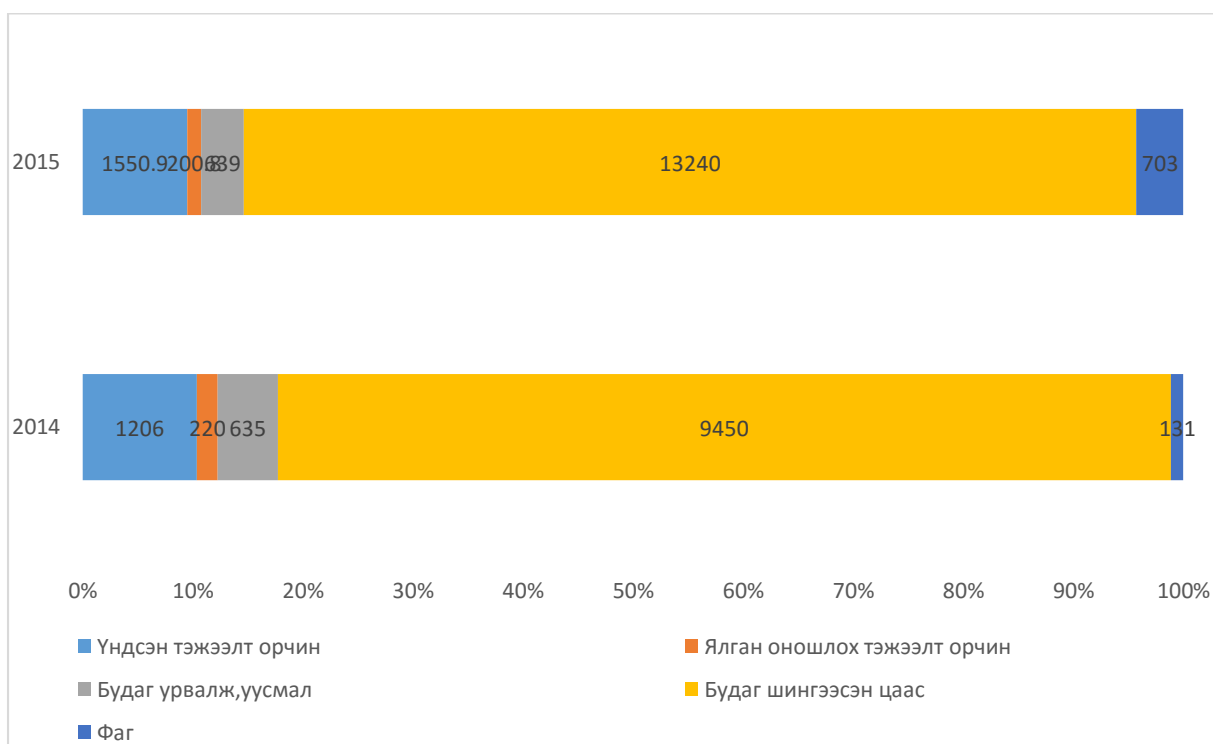
БҮЛЭГ 3 АРИУТГАЛ ХАЛДВАРГҮЙТГЭЛ, БИОҮЙЛДВЭРЛЭЛ

Ариутгалын үзүүлэлт

Хүснэгт 26. 2015 оны Ариутгал халдваргүйтгэлийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2015он	
Халдваргүйтгэсэн материалын тоо	ширхэг	32767	
Ариутгасан материалын тоо	ширхэг	49343	
Халдваргүйтгэсэн талбай байнга	м ²	230155.6	
Эцсийн халдваргүйтгэсэн талбай	м ²	21870.6	
Угаасан шил сав	ширхэг	47018	
Хатаасан шил сав	ширхэг	33529	
Уламжлалт аргаар бэлдсэн хуруу шилний бөглөө	ширхэг	3924	
Уламжлалт аргаар бэлдсэн тампон	ширхэг	3347	
Уламжлалт аргаар бэлдсэн цаасан уут	ширхэг	681	
Уламжлалт аргаар бэлдсэн маск	ширхэг	1760	
Зарцуулсан химийн бодис	Жавелион	таб	16898
	Перекись	мл	68.624
	Виркон-С	гр	4310 гр
	Инсидин	мл	2680

Биоүйлдвэрлэл

Зураг 28. Биоүйлдвэрлэлийн харьцуулсан үзүүлэлт

2015 онд БУЛабораторид үйлдвэрлэсэн тэжээлт орчин будаг урвалж уусмал,
будаг шингээсэн цаас, фаг

Хүснэгт 27

1. Үндсэн тэжээлт орчин					
№	Тэжээлт орчны нэр	Сарууд	Нийт хэмжээ	Нэг бүрийн үнэ	Нийт үнэ.
1	Джексон-Брроузын үндсэн орчин	0	4	5550	22200
2	Махны ус	30	437.8	3000	1313400
3	Мах пептоны агар	0	222.5	6400	1424000
4	Мах пептоны шөл	0	70	5450	381500
5	Мах пептоны 0.7%-ийн хагас шингэн агар	0.2	10.14	6400	64896
6	Мах пептоны 0.3%-ийн хагас шингэн агар	0	10.37	6300	65331
7	Мах пептоны 0.2%-ийн хагас шингэн агар	0	1	7710	7710
8	Минималь үндэс	0	70	5550	388500
9	Мартены агар (холерд)	0	2	21415	42830
10	Мартены агар (тахал)	0	5.5	22460	123530
11	Мартены 0.7%-ийн хагас шингэн агар	0	0.5	19700	9850
12	Мартены 0.3%-ийн хагас шингэн агар	0	1	19500	19500
13	Мартены шөл	0	0.8	19175	15340
14	Сахарын үндэс	0	14	5100	71400
15	Мах пептон элэгтэй шөл/ Китт-тароццийн орчин	0.4	0.4	12600	5040
16	Сабурогийн үндсэн уусмал	0	13.25	4600	60950
17	Хоттингерийн үндсэн уусмал	40	220	20000	4400000
18	Хоттингерийн шөл	0	60	5940	356400
19	Хоттингерийн агар	0	244.15	7800	1904370
20	Хоттингерийн 07%-ийн хагас шингэн агар	0	7.5	9040	67800
21	Хоттингерийн 0.3%-ийн хагас шингэн агар	0	13.5	8600	116100
22	Хоттингерийн 0.15%-ийн хагас шингэн агар	0	12	5960	71520
23	Шүлтлэг шөл	0	20	5100	102000
24	Шүлтлэг агар	0	30	7510	225300
25	0.1%-ийн Пептоны ус	0	2.5	2500	6250
26	1%-ийн Пептоны ус	0	30.5	4620	140910
27	10%-ийн Пептоны ус	0	39	9970	388830
28	Элэгний ус	1	1	2350	2350
29	Элэгтэй шөл	0	2	13600	27200

30	Элэгтэй агар	0	4	15800	63200
31	Nutrient agar	0	1	8230	8230
32	Blood agar base	0	0.5	25892	12946
	Нийт	72	1550.91		1190938 3
32 төрлийн 150 серийн 1551л, 11909383 төгрөгний үндсэн тэжээлт орчин үйлдвэрлэв.					
2. Ялган оношлох тэжээлт орчин					
№	Тэжээлт орчны нэр	Сарууд	Нийт хэмжээ	Нэг бүрийн үнэ	Нийт үнэ.
1	Арабинозтой орчин	0	1.075	13630	14652.25
2	Арганинтай орчин	0	1.2	11650	13980
3	Арганинтай Хошөл	0	0.05	11650	582.5
4	Арганин, лейцинтэй орчин	0	1.05	9190	9649.5
5	Анциферовын орчин	0	0.2	10200	2040
6	Бессоновын өлөн агар	0	0.6	7260	4356
7	Бикарбоноттой орчин	0	0.3	11300	3390
8	Брцуеллэз өвчний үүсгэгчийг илрүүлэх шөл	0	1.2	23543	28251.6
9	<i>B.Cereus</i> agar	0	1.87	36340	67955.8
10	<i>Brucella</i> agar	0	3.55	34522	122553.1
11	<i>Brucella</i> Medium base	0	3.25	34522	112196.5
12	Висмут сульфит агар	0	1.69	30000	50700
13	Blood agar base	0	12.9	25892	334006.8
14	BHI-agar	0	0.1	17570	1757
15	Генцианвиолейттой хоттингерийн агар	0.2	2.2	10830	23826
16	Глюкзтой МПШ 0.5%-ийн	0	0.35	10250	3587.5
17	Глюкзтой ХоШ 1%-ийн	0	0.5	9500	4750
18	Глюкзтой МПШ 1%-ийн	0	0.3	9000	2700
19	Глюкозтой орчин	0	0.825	7800	6435
20	Глицеринтэй орчин	0	0.925	7800	7215
21	Галактозтой орчин	0	0.05	12800	640
22	ГСТО	0	2.225	14200	31595
23	Дулциттай орчин	0	0.05	12000	600
24	Дрожевкины өндөгтэй шингэн орчин	0	0.55	4840	2662
25	Джексон-Брроузын орчин	0	1.8	23300	41940
26	Инулинтай орчин	0	0.05	33100	1655
27	Иннозиттой орчин	0	0.05	13900	695
28	Желатинтай 12% МПШөл	0	2.55	19400	49470
29	Задалсан цус	0.01	0.07	14680	1027.6
30	Ксилозтой орчин	0	0.6	9670	5802
31	Клиглер агар	0	1.4	11200	15680
32	Крстенскийн орчин	0	1.55	9230	14306.5
33	Кларкын шөл	0	1.5	3250	4875
34	Крахмалтай орчин	0	0.46	7950	3657
35	KNO ₃ -тай МПШ	0	1.22	8300	10126

36	KNO ₃ -тай Хошөл	0	1.2	7800	9360
37	Лактозтой орчин	0	0.1	9700	970
38	Лейцинтэй орчин	0	1.2	13800	16560
39	Лейцинтэй Хошөл	0	0.05	11650	582.5
40	Лейцин, цистейн арганинтай орчин	0	0.6	9230	5538
41	Листерийн сонгомол орчин	0	2	48400	96800
42	LB-шөл	0	0.2	9400	1880
43	LB-07%-ийн хагас шингэн агар	0	0.1	15000	1500
44	LB-агар	0	0.15	15800	2370
45	Манниттай оорчин	0	0.375	10800	4050
46	Маннозтой орчин	0	0.375	10400	3900
47	Макконг агар	0	1.6	10800	17280
48	Макконг шөл	0	0.1	8300	830
49	Мелибиозтой орчин	0	0.65	11000	7150
50	Мальтозтой орчин	0	0.45	11070	4981.5
51	Минимал орчин	0	0.26	9180	2386.8
52	Монсурын орчин	0	1	12870	12870
53	Мюллер хинтон агар	0	0.3	12250	3675
54	Метионинтой Хошөл	0	0.05	11650	582.5
55	Метионинтой орчин	0	0.7	13800	9660
56	Метионин, лейцин, арганинтай орчин	0	0.6	9230	5538
57	Метионин, цистейн, арганинтай орчин	0	0.7	9230	6461
58	Метионин, цистейн, лейцинтэй орчин	0	0.7	9230	6461
59	Метионин, цистейн фенилаланинтай орчин	0	0.3	9190	2757
60	Метионин, цистейн лейцин, арганинтай орчин	0	0.95	9230	8768.5
61	Метионин, лейцинтэй орчин	0	1.05	9200	9660
62	Метионин, арганинтай орчин	0	0.9	9190	8271
63	Метионин, цистейнтэй орчин	0	0.9	9190	8271
64	50ЕД/мл Пеницеллинтэй агар	0	0.6	9720	5832
65	0.5ЕД/мл Пеницеллинтэй агар	0	0.1	9350	935
66	0.05ЕД/мл Пеницеллинтэй агар	0	0.1	9250	925
67	5ЕД/мл Пеницеллинтэй 1%-ийн цустай агар	0	0.8	12300	9840
68	Рамнозтой орчин	0	0.875	12500	10937.5
69	Салмонелла шигелл агар (SS - agar)	0	1.02	14250	14535
70	Салицинтай орчин	0	0.45	20500	9225
71	Сахарозтой орчин	0	0.875	9930	8688.75
72	Сабурогийн агар	0	8.1	20500	166050
73	Сабурогийн шөл	0	0.5	15000	7500
74	Сорбиттой орчин	0	0.2	10140	2028
75	СИТА	0.2	13.1	36340	476054
76	Сийвэн 1:5	0	0.1	26500	2650
77	Сийвэн 1:10	0	0.02	12200	244
78	Стафиллококкийн орчин	0	1.19	27760	33034.4
79	Стрептококкийн орчин	0	3.29	22000	72380
80	Симонсийн орчин	0	0.3	10600	3180

81	Сүүтэй орчин	0	0.3	3370	1011
82	Триптофантай шөл	0	1.8	8600	15480
83	Тергалозтой орчин	0	0.35	12500	4375
84	Теллуриг калитай 1%-ийн Пептоны ус	0	0.05	5000	250
85	Tryptone soy agar	0	5.075	10430	52932.25
86	Tryptone soy broth	0	0.25	8600	2150
87	Тиоглюконат натригтай орчин	0.05	0.3	12600	3780
88	Туманскийн агар	0.4	1.3	13870	18031
89	Тэтгэгчтэй Хо шөл	0	1.5	12300	18450
90	Триозинтой орчин	0	0.1	9190	919
91	TCBS-agar	0	2.3	20000	46000
92	Үршил үүсэлтийг тодорхойлох орчин	0	7.9	7700	60830
93	Фогес-Проскауэрийн шөл	0	0.1	3400	340
94	Фруктозтой орчин	0	0.25	9730	2432.5
95	Френсисийн орчин	0	0.8	23800	19040
96	Фибрингүйжүүлсэн цус	0.04	0.809	140000	113260
97	Фенолфталеин фосфат натригтай агар	0	4.9	11400	55860
98	Фенилаланинтай агар	0	0.6	20000	12000
99	Фенилаланинтай орчин	0	1.35	13800	18630
100	Фенилаланинтай Хошөл	0	0.05	11650	582.5
101	Фенилаланин, метионинтой орчин	0	0.7	9190	6433
102	Фенилаланин, лейцинтэй орчин	0	0.825	9190	7581.75
103	Фенилаланин, арганинтай орчин	0	1.35	9190	12406.5
104	Фенилаланин, цистейнтэй орчин	0	0.7	9190	6433
105	Фенилаланин, метионин, лейцинтэй орчин	0	0.7	9230	6461
106	Фенилаланин, метионин, арганинтай орчин	0	1.35	9230	12460.5
107	Фенилаланин, метионин, цистейнтэй орчин	0	0.7	9230	6461
108	Фенилаланин, цистейн арганинтай орчин	0	0.8	9230	7384
109	Фенилаланин, лейцин арганинтай орчин	0	0.6	9230	5538
110	Фенилаланин, цистейн, лейцинтэй орчин	0	0.8	9230	7384
111	Фенилаланин, метионин, лейцин арганинтай орчин	0	1.35	9230	12460.5
112	Фенилаланин, метионин, лейцин цистейнтэй орчин	0	1.2	9230	11076
113	Фенилаланин метионин, цистейн арганинтай орчин	0	0.9	9230	8307
114	Фенилаланин, цистейн лейцин, арганинтай	0	1.4	9480	13272

11 5	Фенилаланин, метионин, лейцин, арганин, цистейнтэй орчин	0	1.27	9240	11734.8
11 6	Хулгана тахлын сонгомол орчин	0	9.8	10300	100940
11 7	Хигучи-Смитийн орчин	0	1.1	14900	16390
11 8	Цитрулинтай орчин	0	0.3	20000	6000
11 9	Цустай 1% Хо агар	0.1	1.2	10000	12000
12 0	Цустай 3% Хо агар	0.2	1.2	10260	12312
12 1	Цустай 5% МПАгар	0.6	7.81	12340	96375.4
12 2	Цистейнтэй орчин	0	1.2	9260	11112
12 3	Цистейнтэй Хошөл	0	0.05	11650	582.5
12 4	Цистейн, лейцинтэй орчин	0	0.7	9190	6433
12 5	Цистейн, арганинтай орчин	0	1.05	9190	9649.5
12 6	Цистейн, тирозинтой орчин	0	0.1	9190	919
12 7	Целибиозтой орчин	0	0.05	15400	770
12 8	ЦДС	0	11.5	37000	425500
12 9	Цөстэй шөл 10%-ийн	0	0.5	6200	3100
13 0	PLET-agar	0	5.92	18800	111296
13 1	Pleat count agar	0	8.5	6900	58650
13 2	Эндо агар	0	4.39	8730	38324.7
13 3	Эшдаун орчин	0	0.25	23550	5887.5
13 4	Yersinia isolation agar	0.2	4.39	27660	121427.4
13 5	Vibrio agar	0	0.5	28000	14000
13 6	20%-ийн адууны ийлдэстэй 0.5ЕД/мл пеницеллинтэй МПШ	0	0.05	16460	823
13 7	20%-ийн адууны ийлдэстэй 0.05ЕД/мл пеницеллинтэй МПШ	0	0.05	16420	821
13 8	20%-ийн адууны ийлдэстэй МПШ	0	0.05	15200	760
	Нийт	2	202.829		3718287.4
138 төрлийн 678 серийн 203 л, 3718287 төгрөгний ялган оношлох тэжээлт орчин үйлдвэрлэв.					

3. Будаг урвалж, уусмал			2015.11.20		
№	Будаг урвалж, уусмал	Сарууд	Нийт хэмжээ	Нэг бүрийн үнэ	Нийт үнэ.
1	Ариун нэрмэл	5	265.8	85	22593
2	Андредын индикатор	0.3	0.9	15000	13500
3	Арганины уусмал	0	0.02	20100	402
4	Амидопирины сорилын уусмалууд	0	1.05	4600	4830
5	Гар ариутгах уусмал	0	0.6	20100	12060
6	Генцианвиолейтын спиртэн ханасан уусмал	0	2.1	35870	75327
7	Генцианвиолейтын ажлын уусмал 1:1000	0	3.5	2890	10115
8	Генцианвиолейтын ажлын уусмал 1:100	0	0.3	28900	8670
9	Генцианвиолейтын ажлын уусмал 1:4000	0	0.5	2640	1320
10	Генцианвиолейтын ажлын уусмал 1:200.000	0	0.7	2500	1750
11	Генцианвиолейтын 0.3%-ийн спиртэн усан уусмал	0	0.05	22000	1100
12	Гимз-Ромновскийн усан уусмал	0	0.5	5800	2900
13	Гимз-Ромновскийн 3%-ийн уусмал	0	0.01	17400	174
14	Гимз-Ромновскийн 10%-ийн уусмал	0	0.01	58000	580
15	Вейсоны будаг	0	0.96	7000	6720
16	Гриссийн урвалж	0	0.838	9170	7684.46
17	Карнаугийн холимог	0	9.7	22600	219220
18	Кармины будаг	0	0.05	5800	290
19	Ковачийн урвалж	0	0.25	12000	3000
20	Комплексины индикатор	0	0.3	18000	5400
21	Лёффлерийн хөх	0	2.2	21000	46200
22	Люголийн уусмал	0	10	4790	47900
23	Лейцины уусмал	0	0.02	20100	402
24	Метионы уусмал	0	0.02	20100	402
25	Метилен улааны ажлын уусмал	0	0.05	6000	300
26	Метилен хөхийн спиртэн ханасан уусмал	0	0.4	63070	25228
27	Метилен хөхийн усан уусмал	0	0.1	4200	420
28	Метилен хөхийн спиртэн уусмал	0	0.3	63070	18921
29	Метанол бэхжүүлэгч	2	14.4	20100	289440
30	Мертолит натрийн 1:1000 ажлын уусмал	0	1	3260	3260
31	Никферовын холимог	0	3.6	33700	121320
32	Нашытьрийн спирт	0	0.85	4900	4165

33	Оксидазын нэг бүрдэлт урвалж	0	0.1	33600	3360
34	Полихром метилен хөхийн будаг	0	0.4	5000	2000
35	Рибгенийн будаг	0	0.9	60000	54000
36	Розбенгалын шингэлэгч уусмал	0	1	12000	12000
37	Теллуриг калийн 1:1000-ын ажлын уусмал	0	0.1	6800	680
38	Фенилаланины уусмал	0	0.12	20100	2412
39	Физиологийн уусмал	5	174	700	121800
40	Фуоксины ажлын уусмал	0	0.8	8590	6872
41	Фуоксины спиртэн ханасан уусмал	0	1.85	73000	135050
42	Цистейны уусмал 0.1н-ийн натрийн шүлтэнд уусгасан 1.2%-ийн уусмал	0	0.12	20100	2412
43	Эрлийхийн урвалж	0	0.24	45600	10944
44	Шилний черний	0	0.1	36250	3625
45	0.01%-ийн Цайрын сульфатын усан уусмал	0	0.2	700	140
46	0.01%-ийн манганий сульфатын усан уусмал	0	0.2	720	144
47	0.1%-ийн фенолфталеины спиртэн уусмал	0	0.1	29160	2916
48	0.1Н-ийн натрийн шүлтийн усан уусмал	0	3.5	1050	3675
49	0.1%-ийн Лейцины усан уусмал	0	0.5	12000	6000
50	0.1%-ийн Арганины усан уусмал	0	0.6	12000	7200
51	0.1%-ийн Цистейны 0.1н-ийн натрийн шүлтэнд уусгасан уусмал	0	0.1	3950	395
52	0.1М-ийн рН-7.2 Фосфатын буферийн усан уусмал	5	52.5	1670	87675
53	0.15%-ийн Фенилаланины усан уусмал	0	0.6	12000	7200
54	0.15%-ийн Метионины усан уусмал	0	0.6	12000	7200
55	0.15%-ийн трозины усан уусмал	0	0.1	12000	1200
56	0.16%-ийн Бромтимол хөхийн спиртэн усан уусмал	0	0.25	7820	1955
57	0.25М-ийн хурган чихний хүчлийн усан уусмал	0	0.2	1700	340
58	0.25%-ийн 0.02н-ийн натрийн шүлтэнд уусгасан гемины уусмал	0	0.15	12000	1800
59	0.36%-ийн Изолейцины усан уусмал	0	0.15	20100	3015
60	0.4%-ийн Арганины усан уусмал	0	0.15	20100	3015
61	0.4%-ийн Фенилаланины уусмал	0	0.15	20100	3015
62	0.4%-ийн Фенол улааны спиртэн усан уусмал	0	0.05	28000	1400
63	0.5ЕД/мл Макфрландын булинга	0	0.5	3300	1650
64	0.5%-ийн Цууны хүчлийн усан уусмал	0	0.1	1350	135

65	0.5%-ийн Фенолтой физиологийн уусмал	0	2	4000	8000
66	0.5М-ийн натрийн хлорын уусмал	0	0.1	1830	183
67	0.5М-ийн Магний хлоридын усан уусмал	0	0.2	16780	3356
68	0.5М-ийн сахарозын уусмал	0	0.05	5600	280
69	0.5%-ийн Саармаг улааны усан уусмал	0	0.3	4060	1218
70	0.5%-ийн Кальц хлоридын усан уусмал	0	0.05	12000	600
71	0.5%-ийн Малахит ногооны усан уусмал	0	0.1	23250	2325
72	0.5%-ийн Фенолфталеины спиртэн усан уусмал	0	0.1	27480	2748
73	0.91%-ийн Калийн гидрофосфатын усан уусмал	0	1	9800	9800
74	0.96%-ийн Валины усан уусмал	0	0.1	20100	2010
75	0.96%-ийн 0.1н-ийн натрийн шүлтэнд уусгасан Цистейны уусмал	0	0.05	20100	1005
76	1%-ийн Глицины усан уусмал	0	0.1	20100	2010
77	1%-ийн Глюкозын усан уусмал	0	0.05	2300	115
78	1%-ийн Давсны хүчлийн усан уусмал	0	0.05	3400	170
79	1%-ийн Малахит ногооны усан уусмал	0	0.05	7600	380
80	1%-ийн Перкс	0	16.3	1200	19560
81	1%-ийн фенолфталеины спиртэн уусмал	0	0.95	29160	27702
82	1%-ийн Нейтраль улааны усан уусмал	0	0.1	7000	700
83	1%-ийн Метилен хөхийн спиртэн усан уусмал	0	0.1	6900	690
84	1%-ийн хүхрийн хүчлийн усан уусмал	0	1.2	2350	2820
85	1%-ийн барийн хлоридын усан уусмал	0	0.25	2840	710
86	1%-ийн Формалины усан уусмал	0	7	1300	9100
87	1Н-ийн натрийн шүлтийн усан уусмал	0	1.5	1400	2100
88	1.2%-ийн 0.1н-ийн Натрийн шүлтэнд уусгасан цистейны уусмал	0	0.9	12000	10800
89	1.2%-ийн Метионины усан уусмал	0	0.1	20100	2010
90	1.5%-ийн Бромтимол хөхийн спиртэн усан уусмал	0	0.1	14700	1470
91	1.6%-ийн Бромтимол хөхийн спиртэн уусмал	0	0.05	18500	925
92	1.19%-ийн натрийн гидрофосфатын усан уусмал	0	1	9800	9800
93	2ЕД/мл Макфрландын булинга	0	0.5	3320	1660
94	2%-ийн Аскорбины хүчлийн усан уусмал	0	0.5	5500	2750

95	2%-ийн Метилен хөхийн усан уусмал	0	0.1	13800	1380
96	2%-ийн Сафранины усан уусмал	0	0.05	35800	1790
97	2%-ийн Суурилаг фуксины спиртэн уусмал	0	0.05	64000	3200
98	2%-ийн Формалины усан уусмал	0	1	1740	1740
99	2.5%-ийн Глюкозын усан уусмал	0	0.032	1500	48
100	3%-ийн Йодын спиртэн уусмал	0	0.3	29680	8904
101	3%-ийн Перкс	2	12.5	2020	25250
102	3.34%-ийн 1н-ийн Натрийн шүлтэнд уусгасан цистейны уусмал	0	0.024	24000	576
103	4%-ийн Магний сульфатын усан уусмал	0	0.15	9200	1380
104	4%-ийн Сүүний хүчлийн усан уусмал	0	0.06	4500	270
105	4ЕД/мл Макфрландын уусмал	0.01	0.04	3350	134
106	5%-ийн Глюкозын усан уусмал	0	2.1	3000	6300
107	5%-ийн Метабисульфит натрийн усан уусмал	0	0.6	12000	7200
108	5%-ийн Малахит ногооны усан уусмал	0	0.1	23250	2325
109	5%-ийн PEG-ийн усан уусмал	0	0.05	68000	3400
110	5%-ийн альфа нафтолын спиртэн уусмал	0	0.05	70000	3500
111	5%-ийн хлорт төмрийн усан уусмал	0	0.05	3500	175
112	6%-ийн альфа нафтолын спиртэн уусмал	0	0.2	75000	15000
113	6%-ийн Перкс	0	5	4040	20200
114	6.7%-ийн Фенол улааны индикатор	0	0.02	52000	1040
115	7%-ийн бикарбонат натрийн усан уусмал	0	0.3	12860	3858
116	10%-ийн натрийн шүлтийн усан уусмал	1	15.2	2000	30400
117	10%-ийн давсны хүчлийн усан уусмал	0	0.5	15000	7500
118	10%-ийн Глюкозын усан уусмал	0	0.6	3890	2334
119	10%-ийн Кальц хлоридын усан уусмал	0	0.1	17060	1706
120	12%-ийн Хурган чихний хүчлийн усан уусмал	0	1.1	5100	5610
121	18%-ийн давсны хүчлийн усан уусмал	0	0.5	18000	9000

12 2	20%-ийн Галактозын усан уусмал	0	0.06	69000	4140
12 3	20%-ийн Калийн шүлтийн усан уусмал	0	0.05	6080	304
12 4	25%-ийн Хүхрийн хүчлийн усан уусмал	0.1	0.2	2800	560
12 5	30%-ийн Цууны хүчлийн усан уусмал	0	0.36	6600	2376
12 6	40%-ийн Мочевины уусмал	0	0.1	27870	2787
12 7	40%-ийн формалины хольц	0	0.45	10000	4500
12 8	40%-ийн натрийн шүлтийн усан уусмал	0.05	0.25	4930	1232.5
12 9	50%-ийн Этилийн спирт	0	0.4	20100	8040
	Нийт	20	639.004		1765975
129 төрлийн 394 серийн 639 л, 1765975 төгрөгний будаг, урвалж уусмал үйлдвэрлэв.					
4. Будаг шингээсэн цаас					
	Цааснууд	Сарууд	Нийт хэмжээ	Нэг бүрийн үнэ	Нийт үнэ.
1	Генцианвиолейттой цаас	0	4020	60	241200
2	Фуксинтэй цаас	0	4020	60	241200
3	Индол үүсэлтийг илрүүлэх цаас	0	300	60	18000
4	Мертолит натри шингээсэн цаас	0	4000	30	120000
5	Арабиноз шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
6	Арабиноз шингээсэн фенол улаан индикатротой цаасан диск	0	50	30	1500
7	Гюкоз шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
8	Глюкоз шингээсэн фенол улаан индикатротой цаасан диск	0	25	30	750
9	Глицерин шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
10	Глицерин шингээсэн фенол улаан индикатротой цаасан диск	0	50	30	1500
11	Фруктоз шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
12	Фруктоз шингээсэн фенол улаан индикатротой цаасан диск	0	50	30	1500
13	Мальтоз шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
14	Мальтоз шингээсэн фенол улаан индикатротой цаасан диск	0	50	30	1500

15	Трегалоз шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
16	Трегалоз шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
17	Сорбит шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
18	Сорбит шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
19	Ксиллоз шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
20	Ксиллоз шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
21	Лактоз шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
22	Лактоз шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
23	Мелибиоз шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
24	Мелибиоз шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
25	Рамноз шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
26	Рамноз шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
27	Сахароз шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
28	Сахароз шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	50	30	1500
29	Манноз шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
30	Манноз шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
31	Дульцит шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
32	Дульцит шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
33	Маннит шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
34	Маннит шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
35	Салицин шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
36	Салицин шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
37	Галактоз шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
38	Галактоз шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
39	Эскулин шингээсэн бромтимол хөх индикатортой цаасан диск	0	25	30	750
40	Эскулин шингээсэн фенол улаан индикатортой цаасан диск	0	25	30	750

41	Генцианвиолейттой цаас	0	-518.75	25.8461 5385	- 13407.69 23
40 төрлийн 64 серийн 13740 ш, 662400 төгрөгний будаг шингээсэн цаас үйлдвэрлэв.					
5. Фаг					
	Цааснууд	Сарууд	Нийт хэмжээ	Нэг бүрийн үнэ	Нийт үнэ.
1	Боомын фаг	0	223	5930	1322390
2	Тарваган тахлын фаг	0	240	2800	672000
3	Хуурмаг сүрьеэгийн фаг	0	240	2240	537600
	Нийт	0	703		2531990

Хүснэгт20. 2015 онд ЗӨСТөвүүдэд нийлүүлсэн бүтээгдэхүүний нэр төрөл, сери, хэмжээ

№	Аймгуудын нэрс	Будаг шингээсэн цаас			Фаг			Үндсэн тэжээлт орчин			Ялган оношлох тэжээлт орчин			Будаг урвалж, уусмал			Химийн бодис		
		Төрөл	Сери	Хэмжээ (ш)	Төрөл	Сери	Хэмжээ (мл)	Төрөл	Сери	Хэмжээ (л)	Төрөл	Сери	Хэмжээ (л)	Төрөл	Сери	Хэмжээ (л)	Төрөл	Сери	Хэмжээ (гр)
1	Архангай	1	1	400	3	3	14	8	8	10.3	12	12	2.6	14	14	10.55	1	1	0.2
2	Багануур	2	2	400	3	4	9	12	12	27.5	16	16	4.4	5	5	11.2	2	2	55
3	Баянөлгий	2	2	600	3	3	32	11	12	34.3	15	15	5.025	5	5	4.5	0	0	0
4	Баянхонгор	3	3	1300	3	3	8	11	13	39.1	26	32	10.17	6	7	19.6	1	1	0.5
5	Говь-Алтай	2	2	600	3	3	40	9	10	37	3	3	2	9	9	34.8	2	2	50.2
6	Дундговь	1	1	250	3	3	3	10	10	13.7	2	2	1.1	3	3	6.5	1	1	0.2
7	Өмнөговь	3	3	600	3	3	6	10	10	18	4	4	2	3	3	0.7	1	1	0.05
8	Өвөрхангай	2	2	200	3	3	2	10	10	21.1	27	27	3.1	5	6	13	1	1	0.5
9	Завхан	2	2	20	3	4	21	8	10	14.2	15	15	4.7	5	8	7.2	0	0	0
10	Сэлэнгэ	2	2	400	3	4	8	12	12	29.5	18	25	7.4	20	20	22.95	2	2	2.5
11	Увс	4	4	1200	3	3	30	12	13	41	2	2	4	7	7	4.6	1	1	100
12	Хөвсгөл	2	2	100	3	3	7	14	20	22	23	23	8.55	9	9	3.45	1	1	0.2
13	Ховд	2	2	160	3	3	20	12	12	31	3	3	1.6	3	3	1.2	1	1	5
14	Хэнтий	5	5	900	3	3	14	15	17	53.4	8	8	5.65	7	7	17.3	0	0	0
	Нийт хэмжээ		33	7130		45	214		169	392.1		187	62.3		106	157.6		14	214.4

Бүлэг 4 ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭ, СУРГАЛТ, СУРТАЛЧИЛГАА

4.1 ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭ

“Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал” олон улсын эрдэм шинжилгээний хурал 2015 оны 06 сарын 29-ний өдөр “Өртөө толгой” аялал жуулчлалын цогцолборт амжилттай зохион байгуулсан.

Зураг 29 Зоонозын халдварын тулгамдсан асуудал ОУ-ын ЭШХурал

“Вирус судлалын тулгамдсан асуудал” үндэсний 15 дугаар бага хурлыг 2015 оны 9 дүгээр сарын 17–ны өдөр ХӨСҮТ-ийн хурлын зааланд Халдварт Өвчинтэй Тэмцэх Монголын Үндэсний Холбоо, Монголын вирус судлалын нийгэмлэг, ХӨСҮТ, НЭМХ –тэй хамтран амжилттай зохион байгуулсан

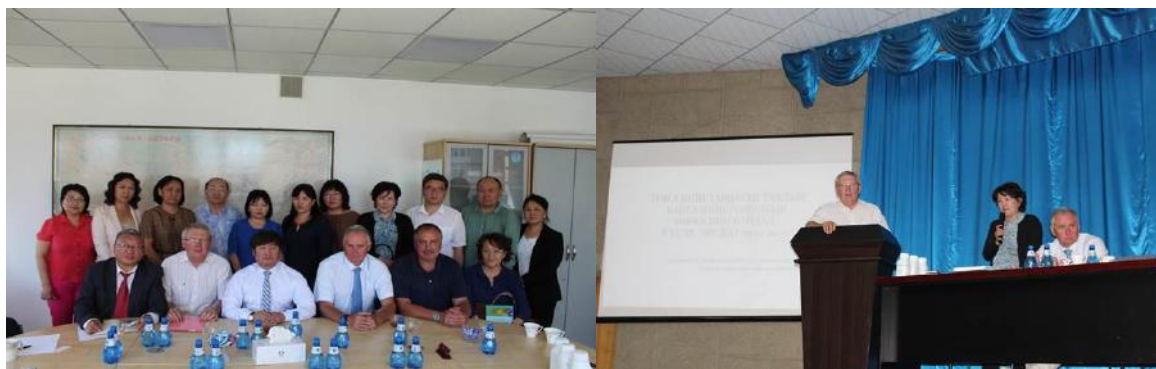
Зураг 30 Вирус судлалын тулгамдсан асуудал үндэсний 15 дугаар бага хурал

“Зоонозын халдварт өвчний өнөөгийн төлөв байдал, тэмцэх арга зам” эрдэм шинжилгээний онол практикийн бага хурлыг Хэнтий аймгийн ЗӨСҮТөв ЗДТГазартай хамтарч Чингис хотод 2015-9-11 өдөр зохион байгууллаа. Хуралд ЗӨСҮТөвийн эмч мэргэжилтэнүүд оролцож илтгэл хэлэлцүүлээ.

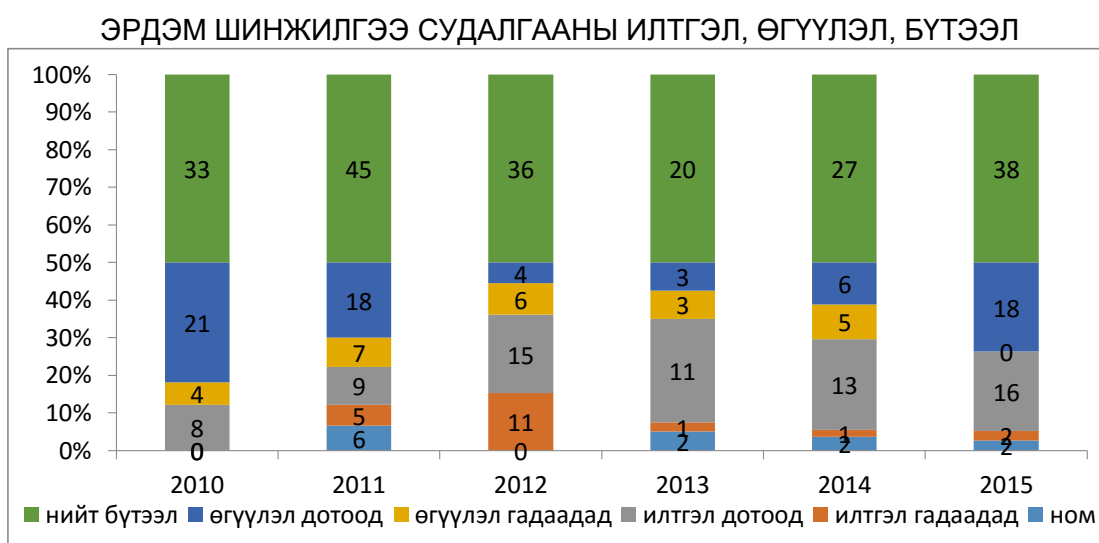

Зураг 31-34 “Зоонозын халдварт өвчний өнөөгийн төлөв байдал, тэмцэх арга зам” ЭШ-ний онол практикийн бага хурал

ЗӨСҮТ-өөс “Зоонозын өвчний тархвар судлал, биотехнологи, микробиологийн тулгамдсан асуудлууд” сэдэвт хурлыг 2015 оны 08-р сарын 7-ны өдөр Эрүүл мэнд, спортын яам, ЗӨСҮТ, ХӨСҮТ, ОХУ-ын “Сибирь, Алс Дорнодын тарваган тахал судлах эрдэм шинжилгээний хүрээлэн”, “Микробиологи, биотехнологийн эрдэм шинжилгээний төв”-үүд хамтран зохион байгууллаа.

Зураг: 35-36 Зоонозын өвчний тархвар судлал, биотехнологи, микробиологийн тулгамдсан асуудлууд хурал

Зураг 37. Эрдэм шинжилгээ, судалгааны илтгэл, өгүүлэл, бүтээлийн үзүүлэлт (2010-2015)

2015 ОНД ЭРХЛЭН ГАРГАСАН БҮТЭЭЛҮҮД

Зураг.38-40 ЗӨСҮТ-өөс 2015 онд туурвисан бүтээлүүд

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ЭМЧ, МЭРГЭЖИЛТЭНҮҮДЭД ЧИГЛЭСЭН СУРГАЛТ

СУРГАЛТ

1. “Бэтэг болон зоонозын зарим (хайхрагддаггүй) өвчнүүдийн сэргийлэлт хяналтыг сайжруулах нь”
2. “Шинэ болон сэргэн тархаж буй халдварууд, зоонозын өвчний эмнэлзүй оношилгоо, эмчилгээ, сэргийлэлт, хариу арга хэмжээ”
3. “Зарим төрлийн ялган оношлох тэжээлт орчнийг бэлтгэх технологи”, Хуурайшуулсан нян залгиурыг хэрэглэх арга”
4. “Корона вирүст халдвар”, “Шувууны томуу”, “Шинэ ба сэргэн тархах халдварт өвчний үеийн хариу арга хэмжээ, бэлэн байдал”
5. АНУ-гийн Дюкийн их сургуультай хамтран төсөл хэрэгжүүлж Хачигт халдвар, Томуугийн сургалт

Зураг 41-45 эмч мэргэжилтэнүүдэд чигэлсэн сургалт

ДАДЛАГАЖИХ СУРГУУЛИЛТ

Зураг 46-49 Дадлагажих сургуулилт

“Зөөвөрлөгдөн тархах зоонозын халдварын урьдчилан сэргийлэлт, хариу арга хэмжээ”

Өмнөговь аймгийн Даланзадгад хот 2015. 7. 2

Зураг 50-53 “Төвийн бүсийн зоонозын халдварт өвчний үед эрт сэрэмжлүүлэг, хариу арга хэмжээ”

Өвөрхайнагай аймаг Арвайхээр хот 2015.5.28

Зураг 54-57“Тарваган тахал өвчний үед авах хариу арга хэмжээ” *Улаанбаатар хот 2015.*

ҮЗҮҮЛЭХ СУРГУУЛЬ

Зураг 58-59 үзүүлэх сургууль Олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр дамжуулсан мэдээлэл, сэрэмжлүүлэг

Улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн зоонозын өвчний хүний өвчлөлийн сэжигтэй дуудлага, тэдгээрээс сэргийлэх талаарх мэдээлэл, сэрэмжлүүлэг, цаг үеийн мэдээллийн 28 сэдвээр 22 телевизид, 68 удаа, 136 давталттайгаар ярилцлага өгсөн

ХЭВЛЭЛИЙН БАГА ХУРАЛ:

“Зоонозын өвчний өнөөгийн байдал”, “Тарваган тахал өвчний эрсдэл” сэдвээр хоёр удаа зохион байгуулж олон нийтийн, хэвлэл мэдээллийн байгууллагуудаар дамжуулан шаардлагатай санамж, зурагт хуудас болон сэрэмжлүүлэг мэдээллийг өгсөн.

ЗООНОЗЫН ӨВЧНИЙ ХҮН АМД ЧИГЛЭСЭН СУРГАЛТ, СУРТАЛЧИЛГАА

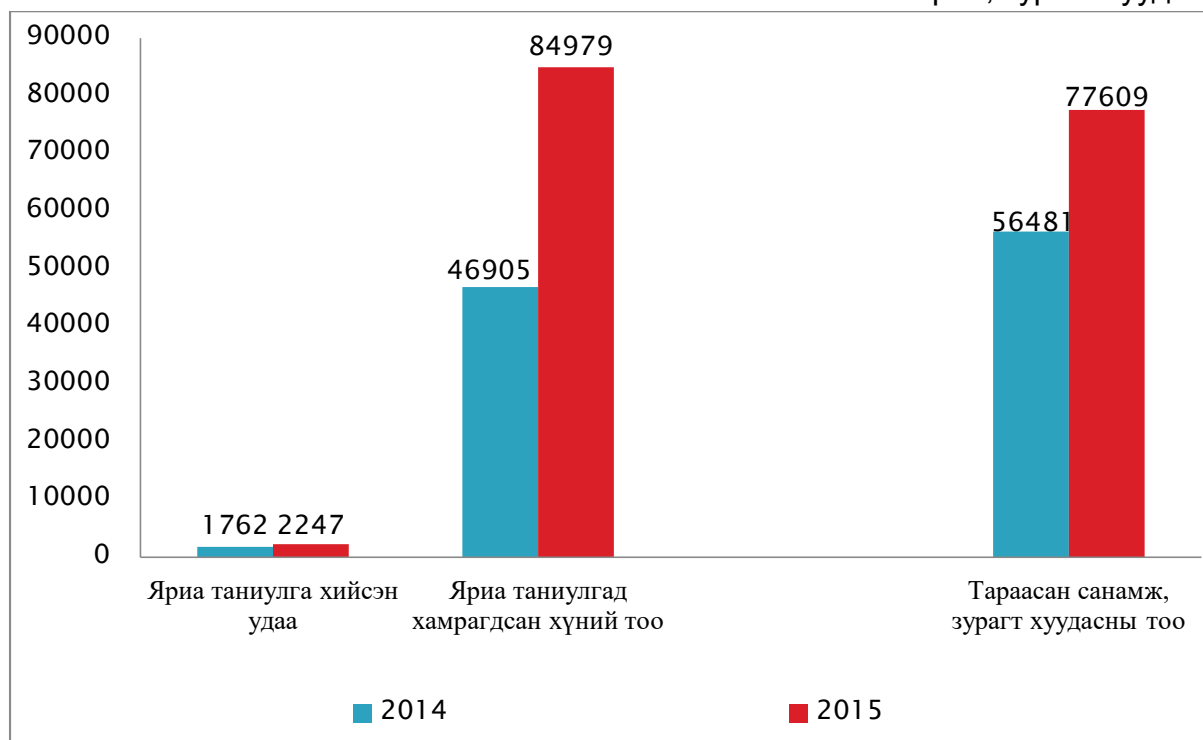
/радио, телевиз, олон нийтийн хэрэгсэл/

Үзүүлэлт		2010	2011	2012	2013	2014	5 жилийн дундаж	2015	2015 оныг өмнөх жилтэй харьцуулах ад	2015 оныг сүүлийн 5 жилийн дундажтай харьцуулах ад
Сурталчилгаа	Телевиз, радио нэвтрүүлэг кино сурталчилгаа	86	106	110	189	215	141.2	205	4.6% буурсан	1.5 дахин буурсан ↓
	Хэвлэлд нийтлүүлсэн сэдвийн тоо	47	53	436	29	44	121.8	37	16% буурсан	3.2 дахин буурсан ↓

Системийн хэмжээнд олон нийт, мэдээллийн хэрэгслэлийн тоо хэмжээг өмнөх жил болон сүүлийн 5 жилийн дундажтай харьцуулахад телевиз, радио нэвтрүүлэг сурталчилгааны тоо 1.5 дахин буурсан. Хэвлэлд нийтлүүлсэн сэдвийн тоо 3.2 дахин буурсан

ЗООНОЗЫН ӨВЧНИЙ ХҮН АМД ЧИГЛЭСЭН СУРГАЛТ, СУРТАЛЧИЛГАА

/яриа, зурагт хуудас/

Зураг 64 Хүн амд чигэлсэн сургалт сурталчилгаа

Давхардсан тоогоор 179 сэдвээр яриа таниулга хийх материал боловсруулан бэлтгэж, 2247 удаа, 84979 хүнийг хамруулсан байна. 69939 санамж, 7670 зурагт хуудас тараан зоонозын өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг сурталчилан ажилласан.

Бага насны хүүхдэд зориулсан галзуу өвчнөөс сэргийлэх хүүхэлдэйн киног төвийн цахим хуудсанд байршуулан ажилласан ба цахим хуудаснаас үзсэн 13, facebook үзсэн 945, таалагдсан 2, цааш дамжуулсан 12 байв.

Хүн амд зориулсан галзуу өвчний тухай ерөнхий мэдээлэл, галзуу өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх санамж, зурагт хуудасын эхийг боловсруулж, байгууллагын цахим хуудас, facebook-т байршуулсан ба галзуу өвчний тухай ерөнхий мэдээллийг цахим хуудаснаас үзсэн хүний тоо

БҮЛЭГ 5. САНХҮҮ

Санхүү эдийн засгийн сайдын 2003 оны
49 тоот тушаалаар батлав
Байгалийн голомтот халдварт
өвчин судлалын үндэсний төв

2015 оны төсвийн гүйцэтгэлийн зарлагын 12 - р сарын мэдээ
/ Байгууллагын нэр / (өссөн дүнгээр)

А	Мөр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
Б	Б	В	В
Мөнгөн хөрөнгийн 2014 оны 12-р сарын 31 –ны	1		0.0
Үүнээс банкн дахь харилцах дансны үлдэгдэл	2		
Бусад байгууллага иргэдээс авах авлагын эхний	3		
Бусад байгууллага иргэдэд өгөх өглөгийн эхний	4		
I. ОРЛОГЫН ДҮН	5=6+7+8+9+10+11	1656573.6	1660261653.21
Төсвөөс урсгал санхүүжилт	6	1652573.6	1642885860.00
Төсвөөс хөрөнгө оруулалтын санхүүжилт /ЗГНөөц/	7		
Эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжих	8		0.00
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос	9		0.00
Туслах үйл ажиллагааны орлогоос	10	4000.0	17260793.21
Бусад орлого / нэр данс зөрүү	11		115000.00
II НИЙТ ЗАРЛАГЫН ДҮН	12=13+41		
A, УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	13=14+37	1656573.6	1660261653.21
1, Бараа үйлчилгээний зардал	14=15+18+21	1613853.2	1582496941.07
1,1 Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	15	1081394.2	1063024581.84
Үндсэн цалин		938658.6	920288981.84
Унаа, хоол	16	60000.0	60000000.00
Бүтцийн өөрчлөлт хийх цалингийн сан Үр дүнгийн үр-	17	82735.6	82735600.00
1,2 Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	18=19+20	129880.9	126938907.92
Тэтгэвэр тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	19	0.0	0
Байгууллага төлөх ЭМД-ийн хураамж	20	0.0	0
1,3 Бараа үйлчилгээний бусад зардал	21=22+...+36	402578.1	392533451.31
Бичиг хэрэг аж ахуй	22	2690.9	5524900.00
Гэрэл цахилгаан	23	20017.1	24859461.77
Түлш халаалт	24	36102.0	28622610.00
Тээвэр (шатахуун)	25	40480.2	37364174.00
Шуудан холбоо	26	4057.3	3532746.32
Цэвэр бохир ус	27	5271.4	4959693.00
Гадаад албан томилолт		0.0	0.00
Дотоод албан томилолт	28	7934.9	5247250.00
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх/ЗГНөөц /төв-	29	0.0	0.00
Эд хогшил худалдан авах/багаж хэрэгсэл /	30	12427.0	11399890.00
Нормын хувцас зөөлөн эдлэл	31	5315.0	5315000.00
Эрдэм шинжилгээний зардал /ном хэвлэл /	32	492.8	492800.00
Банк санхүүгийн байгууллагын		150.4	113000.00
Аудит зэрэглэл тогтоох үйлчилгээ		415.0	415000.00
Тээврийн хэрэгслийн даатгал		630.0	630000.00
Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо		153.0	153000.00
Эм	33	233098.1	230818992.22
Урсгал засвар	34	20075.0	21098591.00
Байрны түрээс/Мэдээллийн технологийн	35	4358.9	3099246.00
Хог хаягдал устгах цэвэрлэх	36	8909.1	8887097.00
Газрын төлбөр		3848.0	3367000.00
Тээврийн хэрэгслийн татвар		720.0	720000.00
Урьд оны төс- н хэмнэлт зарц- т /төвлөрүүлэх		0.0	36637922.14
Татаас ба урсгал шилжүүлэг	37=38	0.0	0.00
Өрх гэрт олгох шилжүүлэг	38=39+40	38152.4	37039790.00
Оюутны тэтгэлэг / АО-с олгох тэтгэмж, нэг /шагнал үр-	39	5985.0	5460000.00
Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал		1959.4	1371790.00
Нэг удаагийн тэтгэмж , урамшуулал/тэт.гар олгох /	40	30208.0	30208000.00
Б. ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	41=42+43	0.0	0.00
Төсвийн хөрөнгөөр санхүүжих хөрөнгө оруулалт	42	0.0	0.00
Өөрийн хөрөнгөөр санхүүжих хөрөнгө оруулалт	43	0.0	0.00
Мөнгөн хөрөнгийн 2015, оны 12-р сарын 31 –ний үлд	44	0.0	0.00
Үүнээс банкин дахь харилцах дансны үлдэгдэл	45	0.0	0.00
Бусад бай-га иргэдээс авах авлагын эцсийн үлд касс	46	0.0	0.00
Бусад байгууллага иргэдэд өгөх өглөгийн эцсийн	47	0.0	0.00
III БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	48	1	1
АЖИЛЛАГСАД БҮГД	49=50+51+52	103	103
Удирдах ажилтан	50	2	2
Гүйцэтгэх ажилтан	51	87	87
Үйлчлэх ажилтан	52	14	14

Балансын шалгалт: Мөрийн дугаар 44-1+5-12 байна

Мөрийн дугаар 46-ийн дүн өгдөг дэлгэрэнгүй мэдээ / ТГ- 8 маягт / -ний нийт өглөгийн эцсийн үлд-тэй тэнцүү.

Тамга
Дарга
Нягтлан бодогч

Хянаж хүлээж авсан
Мэргэжилтэн
2015 оны сар өдөр

Ашигласан материал:

1. www.who.int мэдээ
2. WHO International classification of diseases 9th& 10th revision, clinical modification
3. www.CDC.int мэдээ
4. Үндэсний статистикийн газар хүн ба малын 2015 оны эцсийн тоон мэдээ
5. ЗӨСҮТ-ийн 2014 , 2015 оны үйл ажиллагааны тайлан он дарааллаар
6. 2014, 2015 оны ЗӨСТ-үүдийн үйл ажиллагааны тайлан он дарааллаар
7. Зоонозын өвчин судлалын төвүүдийн удирдах ажилтны 2015 оны зөвлөлгөөний дүн
8. Улсын мал эмнэлгийн газрын мэдээ 2015 он
9. Мэдээллийн эх сурвалж :
http://www.express.co.uk/news/weird/525594/Black-eyed-ghost-child-victim-of-diphtheria?_ga=1.27659580.100605610.1458885445
10. <http://www.cdc.gov anthrax/specificgroups/travelers.html>
11. <http://www.trailrunmag.com/2015/02/11/trail-medic-lyme-disease/>
12. <http://oregonstate.edu/ua/ncs/archives/2015/feb/climate-change-may-affect-tick-life-cycles-lyme-disease>
13. <http://www.trailrunmag.com/2015/02/11/trail-medic-lyme-disease/>
14. http://www.who.int/gho/epidemic_diseases/cholera/cholera_005.jpg?ua=1
15. http://www.who.int/gho/malaria/malaria_003.jpg?ua=1
16. <http://www.who.int/gho/malaria/en/>
17. http://www.who.int/gho/epidemic_diseases/cholera/en/
18. http://www.who.int/influenza/human_animal_interface/H5N1_cumulative_table_archives/en/index.html
19. http://www.who.int/influenza/human_animal_interface/EN_GIP_20140727CumulativeNumber H5N1cases.pdf
20. http://www.wpro.who.int/outbreaks_emergencies/H7N9/en/index.html
21. http://www.who.int/influenza/human_animal_interface/influenza_h7n9/en/index.m
22. http://www.wpro.who.int/emerging_diseases/aiweekly_465_09jan2015.pdf?ua=1
23. <http://empres-i.fao.org/eipws3g/#h=0>